

Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2026:
«Our Nurses. Our Future. Empowered Nurses Save Lives»

Η εθελοντική αιμοδοσία αποτελεί πράξη υψηλού συμβολισμού και οι Νοσηλεύτες το επιβεβαίωσαν μέσα από την 7η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία της Ε.Ν.Ε.

Επιστημονικός Τομέας Ενδοκρινολογικής Νοσηλευτικής Σακχαρώδη Διαβήτη: «Άκρως επιτυχημένο το πρόγραμμα επιμόρφωσης των Σχολικών και Κλινικών Νοσηλευτών με αντικείμενο τον Σακχαρώδη Διαβήτη»

Οι Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και καινοτομούν: «Από την ατομική διαχείριση στη συνεργατική κουλτούρα: Μια καινοτόμος παρέμβαση ενίσχυσης της ομαδικότητας σε μία Παθολογική Κλινική του Π.Γ.Ν.Θ. «ΑΧΕΠΑ»

Οι Φοιτητές Νοσηλευτικής «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφούν...

Αθανάσιος Θεοδωρόπουλος: «Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών μέσα από τα μάτια ενός φοιτητή»

Editorial

Ο Πρόεδρος της Ε.Ν.Ε., κ. Δημήτριος Σκουτέλης «δίνει» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφεί για την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών: «Τους Νοσηλευτές δεν τους χειροκροτείς μία μέρα τον χρόνο. Τους στηρίζεις έμπρακτα κάθε μέρα!»

Οι Νοσηλεύτες «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφούν...

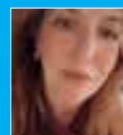
Χρήστος Κλεοβούλου: «Ο Νοσηλευτής ως αναγκαίος πυλώνας του σύγχρονου συστήματος υγείας»

Βασιλική Χίτα: «Νοσηλευτική: Η τέχνη της ελπίδας και η επιστήμη της ανθρωπιάς»

Ευδοξία Γιαννοπούλου: «Νοσηλεύτες: Η καρδιά της φροντίδας σε έναν κόσμο που αλλάζει»

Ισιδώρα Σκουρλή: «Η δύναμη της φροντίδας στην ψυχική υγεία»

Ιωάννα Γκρέτα Χίτζα: «Ο Νοσηλευτής στο επίκεντρο της φροντίδας: Η αξία της νοσηλευτικής μέσα από τη ματιά της ιδιωτικής υγείας»

Νίκη Νυφλή – Μάριος Παντζάλης: Ημέρα Υγιεινής των Χεριών: «Παγκόσμια Ημέρα Υγιεινής των Χεριών: «Ανάμεσα σε δύο αγγίγματα»

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βασιλίσσης Σοφίας 47
Τ.Κ. 106 76 Αθήνα,
Τηλ.: 210 3648044
e-mail: info@enne.gr

www.enne.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημήτριος Σκουτέλης / Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Λάμπρος Μπίζας / Αντιπρόεδρος Α' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Μπαλιόζογλου / Αντιπρόεδρος Β' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Κωνσταντία Μπελαλή / Αναπληρωτής Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Σταύρος Πανόπουλος / Ταμίας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Αβραμίδης / Οργανωτικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Μέλη Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Γεώργιος Αρβανίτης
Ευτυχία Γιάγκου
Παναγιώτης Κοσκινάς
Γεώργιος Κούρτης
Μαρία Κωστίκου
Μιχαήλ Μαντζανάς
Ευάγγελος Ναλμπάντης
Σοφία Τάνη

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Γεώργιος Αβραμίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ <http://www.enne.gr>

Ιωάννης Μπατής

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Δημήτριος Σκουτέλης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

CLEVERMEDIA ΑΕ
Κορυτσάς 10
Τ.Κ. 104 47 Αθήνα,
Τηλ.: 210 7247507
e-mail: info@clevermedia.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα
απηχούν τις απόψεις του υπογράφοντος
και δεν εκφράζουν υποχρεωτικά την εφημερίδα.
Χειρόγραφα, δημοσιευμένα ή μή,
δεν επιστρέφονται.
Απαγορεύεται η ανατύπωση
ή εκμετάλλευση μέρους
ή όλου του κειμένου χωρίς
την έγγραφη άδεια του εκδότη.

Α

Υπουργείο Υγείας – Διεύθυνση Νοσηλευτικής: «Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών-τριων 2026»

σελ. 03

Β

Ενημέρωση ανανέωσης και παραλαβής δελτίων εισόδου – Υποβολή αιτήσεων για την είσοδο νέων μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα)

σελ. 03

Γ

Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε

σελ. 03

Δ

ΑΣΕΠ: Προκήρυξη 2Κ/2024 – Έκδοση οριστικών αποτελεσμάτων επιλαχόντων Κατηγορία ΤΕ Νοσηλευτικής

σελ. 03

Α

Υπουργείο Υγείας – Διεύθυνση Νοσηλευτικής: «Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών-τριων 2026»

Το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών για το τρέχον έτος επικεντρώνεται στην ενδυνάμωση των νοσηλευτών/τριών ως απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή ασφαλούς, ποιοτικής και επικεντρωμένης φροντίδας υγείας και της βιωσιμότητας των υπηρεσιών υγείας.

Ένας/Μία ενδυναμωμένος/η νοσηλεύτης/τρια κατέχει επιστημονική γνώση και κρίση και αυτόνομα λαμβάνει αποφάσεις, εκπαιδεύεται αενάως, συμμετέχει σε οργανωσιακές πολιτικές και ενισχύει την επαγγελματική του/της ικανοποίηση.

Μέσω της ενδυνάμωσής τους, η νοσηλευτική πρακτική συνάδει με ποιότητα φροντίδας, ασφάλεια ασθενών και επαγγελματική εξέλιξη

Η ως άνω έννοια της ενδυνάμωσης εξαρτάται όχι μόνο από τους/τις νο-

σηλευτές/τριες αλλά και από τις εφαρμοζόμενες πολιτικές, διοικήσεις και κουλτούρα των οργανισμών υγείας με γνώμονα τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, της ενίσχυσης του προσωπικού και της αναγνώρισης του ρόλου των νοσηλευτών/τριών.

Χωρίς την στήριξη των νοσηλευτών/τριών, δεν καθίστανται βιώσιμα και λειτουργικά τα συστήματα υγείας.

Οι ενδυναμωμένοι/ες νοσηλευτές/τριες αενάως σώζουν ζωές.

Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης
Νοσηλευτικής

Σοφία Χατζηδημου

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Χρυσάνθη Μπαρώ

Β

Ενημέρωση μελών Ε.Ν.Ε. για την υποβολή αιτήσεων για την είσοδο στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα)

Σε ότι αφορά τις αιτήσεις έκδοσης δελτίου εισόδου για τον Π.Ο.Ν., οι οποίες έχουν κατατεθεί μέχρι και τον Μάιο 2026, σας ενημερώνουμε ότι έχουν παραληφθεί και προωθούνται σταδιακά στα μέλη της Ε.Ν.Ε.

Λόγω της μεγάλης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την έκδοση ειδικού δελτίου εισόδου των μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού στην Αθήνα, η κατάθεση των αιτήσεων πραγματοποιείται καθημερινά. Οι αιτήσεις συγκεντρώνονται στο τέλος κάθε μήνα και θα κατατίθενται στον Π.Ο.Ν., ώστε να υπάρχει συνεχιζόμενη ροή.

Σε ότι αφορά την ανανέωση των δελτίων εισόδου, σας ενημερώνουμε ότι όσοι κάτοχοι επιθυμούν την έκδοση νέου δελτίου εισόδου, παρακαλούνται να προσκομίσουν στην Γραμματεία της Ε.Ν.Ε. το παλιό δελτίο τύπου μαζί με τα κάτωθι έγγραφα:

Υπεύθυνη δήλωση Π.Ο.Ν., η οποία θα αναγράφει ΑΝΑΝΕΩΣΗ (<https://enne.gr/wp-content/uploads/2024/04/aitisi-pon.pdf>).

Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του μέλους ή των μελών της οικογένειας.

Βεβαίωση ανανέωσης εγγραφής Ε.Ν.Ε.

Σε ότι αφορά την έκδοση ατομικής κάρτας εισόδου νέων μελών, απαιτούνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

Υπεύθυνη δήλωση Π.Ο.Ν. (<https://enne.gr/wp-content/uploads/2024/04/aitisi-pon.pdf>).

Δύο έγχρωμες φωτογραφίες ταυτότητας (3εκ. Χ 4 εκ.) του αιτούντος.

Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του μέλους ή των μελών της οικογένειας.

Βεβαίωση ανανέωσης εγγραφής Ε.Ν.Ε.

Τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία της Ε.Ν.Ε. καθημερινά, είτε δια ζώσης, είτε ταχυδρομικώς, (Ταχ. Δ/ση: Βασιλίσσης Σοφίας 47, Τ.Κ.: 106 76 Αθήνα, 2ος όροφος).

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας

Τζαννής Πολυκανδριώτης

Γ

Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε.

α. Κατασκήνωση SportCampKids Mov. Α.Ε. (Λουτράκι Κορινθίας): Εκπαιδευτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε για τα κατασκηνωτικά προγράμματα 2026. https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/%ce%ba%ce%b1%cf%84%ce%b1%cf%83%ce%ba%ce%ae%ce%bd%cf%89%cf%83%ce%b7-sportcampkids-%ce%bc%ce%bf%ce%bd-%ce%b1-%ce%b5-%ce%bb%ce%bf%cf%85-%cf%84%cf%81%ce%ac%ce%ba%ce%b9-%ce%ba%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%bd/

β. Κολλέγιο René Descartes – Ε.Ν.Ε.: Ειδικό πακέτο προνομιικών διδάκτρων στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα του Κολλεγίου, https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/%ce%ba%ce%bf%ce%bb%ce%ad%ce%b3%ce%b9%ce%bf-rene-descartes-%ce%b5-%ce%bd-%ce%b5-%ce%b5%ce%b9%ce%b4%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%cf%80%ce%b1%ce%ba%ce%ad%cf%84%ce%bf-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%bd/

γ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Ειδικό Κέντρο Εφοδιασμού Μονάδων Στρατού Ε.Κ.Ε.Μ.Σ. (Χαϊδάρι, Αττικής), <https://enne.gr/nea/25252>

δ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Ειδικό Κέντρο Εφοδιασμού Μονάδων Στρατού Ε.Κ.Ε.Μ.Σ. (Νομός Αττικής), https://enne.gr/nea/deltia_tirou/24697

ε. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Διδυμότειχου & στα Παραρτήματα Ορεστιάδας & Σουφλίου, <https://enne.gr/nea/24756>
στ. Παροχή έκπτωσης 10% για αγορές σε είδη ορόφου από τις ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε., https://enne.gr/teleftaies_ekselikseis/23256

ζ. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Θεσσαλονίκης: <https://enne.gr/nea/18965>

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας

Τζαννής Πολυκανδριώτης

Δ

ΑΣΕΠ: Προκήρυξη 2Κ/2024 – Έκδοση οριστικών αποτελεσμάτων επιλαχόντων Κατηγορία ΤΕ Νοσηλευτικής

Εκδόθηκαν και καταχωρίστηκαν στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. τα οριστικά αποτελέσματα από επιλαχόντες της Προκήρυξης 2Κ/2024 (ΦΕΚ 12/23.04.2024, τ. Α.Σ.Ε.Π. ΦΕΚ 15/08.05.2024, τ.Α.Σ.Ε.Π.), για την πλήρωση μεταξύ άλλων, τετρακοσίων εβδομήντα οκτώ (478) θέσεων μόνιμου προσωπικού σε φορείς του Υπουργείου Υγείας διαφόρων κλάδων/ειδικοτήτων, κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης χωρίς νέα προκήρυξη και χωρίς υποβολή νέας αίτησης, με τα ίδια τυπικά και πρόσθετα προσόντα,

όπως ακριβώς ορίζονται στην ανωτέρω προκήρυξη, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 25 του ν. 4765/2021 (Α' 6), όπως ισχύει.

Αναλυτικά η ανακοίνωση: <https://info.asep.gr/node/78976>

Editorial

Ο Πρόεδρος της Ε.Ν.Ε., κ. Δημήτριος Σκουτέλης «δίνει» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφεί για την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών: «Τους Νοσηλευτές δεν τους χειροκροτείς μία μέρα τον χρόνο. Τους στηρίζεις έμπρακτα κάθε μέρα!»

Η νοσηλευτική στην Ελλάδα δεν ζητά πια να την προσέξουν. Δεν παρακαλεί να την ακούσουν. Είναι πλέον αδύνατον να την αγνοήσει κανείς. Όταν όλα δοκιμάστηκαν, ο νοσηλευτής δεν αποχώρησε. Έμεινε στη θέση του. Και πολλές φορές κράτησε μόνος του την αξιοπρέπεια του συστήματος υγείας. Πίσω από κάθε οικογένεια που άκουσε ένα «μη φοβάστε, είμαστε εδώ», υπάρχει ένας νοσηλευτής. Όχι ως αφηρημένη έννοια. Ως άνθρωπος. Με εξάντληση. Με ευθύνη. Με προσωπικό κόστος. Με μια στολή που πολλές φορές κράτησε περισσότερα βάρη απ' όσα

της αναλογούσαν.

Ο νοσηλευτής στην Ελλάδα έμαθε να αντέχει χωρίς να θορυβεί. Να προσφέρει χωρίς να διαφημίζεται. Να κρατά όρθιο το σύστημα ακόμη κι όταν το ίδιο το σύστημα ξεχνούσε να τον κρατήσει όρθιο. Αυτό δεν είναι αδυναμία. Είναι μεγαλείο χαρακτήρα. Αλλά και κανένα μεγαλείο δεν μπορεί να θεωρείται ανεξάντλητο. Η νοσηλευτική κοινότητα ζητά κάτι πολύ απλό και πολύ δύσκολο μαζί. Καθαρούς κανόνες. Θεσμική ισότητα. Επαγγελματική προοπτική. Σεβασμό που να αποτυπώνεται στις αποφάσεις και όχι μόνο στις δηλώσεις.

Ο αυτόνομος κλάδος νοσηλευτών, το ειδικό μισθολόγιο, η ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά, η θεσμική κατοχύρωση κρίσιμων ρόλων όπως ο

εφημερεύων νοσηλευτής και ο κλινικός εκπαιδευτής, η προστασία του επαγγέλματος από την αντιποίηση, η δυνατότητα άσκησης ιδιωτικού έργου, δεν είναι συνεχιακές απαιτήσεις. Είναι όροι σοβαρότητας για ένα σύγχρονο κράτος υγείας.

Και θέλω να είμαι απολύτως ειλικρινής. Το τελευταίο διάστημα δημιουργήθηκαν προσδοκίες. Δημιουργήθηκε αναμονή. Δημιουργήθηκε και απογοήτευση σε πολλούς συναδέλφους μας. Το κατανοώ. Το ακούω καθημερινά. Δεν θα υποτιμήσω ούτε την αγωνία, ούτε την κούραση κανενός νοσηλευτή. Όμως η νοσηλευτική κοινότητα δεν έμαθε να λειτουργεί με εκρήξεις. Έμαθε να λειτουργεί με αντοχή, με σοβαρότητα και με αποτέλεσμα. Και αυτό ακριβώς απαιτούμε πλέον και από την Πολιτεία. Όχι λόγια που θα καθούν στον επόμενο τίτλο ειδήσεων. Αλλά παρεμβάσεις που θα αντέξουν στον χρόνο και θα αλλάξουν πραγματικά την καθημερινότητα του νοσηλευτή.

Η αλήθεια είναι ότι για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια τα ζητήματα της νοσηλευτικής βρίσκονται τόσο ψηλά στη δημόσια συζήτηση και στην κυβερνητική ατζέντα. Και αυτό δεν συνέβη τυχαία. Συνέβη γιατί η φωνή της νοσηλευτικής κοινότητας έγινε πλέον αδύνατον να αγνοηθεί. Συνέβη γιατί οι νοσηλευτές της χώρας κέρδισαν με την αξία τους το δικαίωμα να μιλούν και να απαιτούν.

Η Ελλάδα δεν μπορεί να σχεδιάζει το μέλλον της υγείας χωρίς ισχυρούς νοσηλευτές. Δεν μπορεί να μιλά για αναβάθμιση του ΕΣΥ όταν ο άνθρωπος που βρίσκεται περισσότερο από όλους δίπλα στον ασθενή παραμένει διαρκώς σε εκκρεμότητα.

Και θέλω να το πω καθαρά προς κάθε κατεύθυνση. Οι νοσηλευτές δεν ζητούν ευγνωμοσύνη. Η ευγνωμοσύνη τελειώνει γρήγορα. Συνήθως μόλις κλείσουν οι κάμερες. Οι νοσηλευτές ζητούν δικαιοσύνη, ζητούν να μπορούν να ζουν με αξιοπρέπεια από το επάγγελμά τους. Να εξελίσσονται. Να εκπαιδεύονται. Να προστατεύονται. Να μη φεύγουν στο εξωτερικό για να βρουν αυτά που αξίζουν στην ίδια τους την πατρίδα.

Πίσω από κάθε σύστημα υγείας υπάρχουν άνθρωποι που εξαντλήθηκαν σιωπηλά για να μη λυγίσει η κοινωνία. Αυτούς τους ανθρώπους δεν τους χειροκροτείς μία μέρα τον χρόνο. Τους στηρίζεις έμπρακτα κάθε μέρα.

Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών 2026: «Our Nurses. Our Future. Empowered Nurses Save Lives»

Η 12η Μαΐου, Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών, αποτελεί ημέρα υψηλού συμβολισμού για τη διεθνή υγειονομική κοινότητα και υπενθυμίζει τον καθοριστικό ρόλο της νοσηλευτικής επιστήμης στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, της δημόσιας υγείας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος τιμά την Florence Nightingale, τη γυναίκα που μετέτρεψε τη φροντίδα σε οργανωμένη επιστημονική πράξη και θεμελίωσε ένα επάγγελμα με βαθύ ανθρωπιστικό, ηθικό και κλινικό αποτύπωμα.

Το φετινό μήνυμα του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών, «Our Nurses. Our Future. Empowered Nurses Save Lives», αναδεικνύει με σαφήνεια ότι το μέλλον των συστημάτων υγείας είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την ενίσχυση και τη θεσμική θωράκιση του νοσηλευτικού δυναμικού. Η ενδυνάμωση των νοσηλευτών δεν αποτελεί μόνο επαγγελματική διεκδίκηση αλλά στρατηγική αναγκαιότητα για τη βιωσιμότητα, την ποιότητα και την ασφάλεια των υπηρεσιών υγείας.

Οι νοσηλευτές βρίσκονται καθημερινά στην πρώτη γραμμή της φροντίδας, από τα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών και τις Μονάδες Εντατικής Θε-

ραπείας έως την κοινοτική φροντίδα, την πρόληψη, την αποκατάσταση και τη δημόσια υγεία. Με επιστημονική επάρκεια, κλινική εμπειρία και υψηλό αίσθημα ευθύνης, στηρίζουν αδιάκοπα τον ασθενή, την οικογένεια και το ίδιο το σύστημα υγείας, συχνά υπό ιδιαίτερα απαιτητικές και εξαντλητικές συνθήκες.

Παρά τη διαχρονική και αδιαμφισβήτητη συμβολή τους, η νοσηλευτική κοινότητα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις, όπως η υποστελέχωση, η επαγγελματική εξουθένωση, η αποχώρηση έμπειρων επαγγελματιών και η μειωμένη προσέλκυση νέων επιστημόνων στο επάγγελμα. Οι εξελίξεις αυτές δεν αφορούν μόνο τον κλάδο των νοσηλευτών αλλά την ίδια την ανθεκτικότητα και λειτουργικότητα του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Η επένδυση στη νοσηλευτική επιστήμη και στο ανθρώπινο δυναμικό της υγείας αποτελεί επένδυση με άμεσο κοινωνικό και αναπτυξιακό αποτύπωμα. Η ασφαλής στελέχωση των δομών υγείας, η επαγγελματική κατοχύρωση, η συνεχής εκπαίδευση και η ουσιαστική συμμετοχή των νοσηλευτών στον σχεδιασμό πολιτικών υγείας συνιστούν κρίσιμες προϋποθέσεις για ένα σύγχρονο, ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας.

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος εκφράζει τον βαθύ σεβασμό της προς όλους τους νοσηλευτές της χώρας, οι οποίοι με γνώση, επαγγελματισμό και αίσθημα προσφοράς διαφυλάσσουν καθημερινά το υπέρτατο αγαθό της ζωής και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Η εθελοντική αιμοδοσία αποτελεί πράξη υψηλού συμβολισμού και οι Νοσηλευτές το επιβεβαίωσαν μέσα από την 7η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία της Ε.Ν.Ε.

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Νοσηλευτών 2026, η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος σε συνεργασία με τα Περιφερειακά της Τμήματα, τις Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, διοργάνωσαν την 7η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία, από τις 08 έως τις 12 Μαΐου 2026.

Οι Νοσηλευτές τίμησαν την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών, προσφέροντας το πιο πολύτιμο αγαθό και προάγοντας παράλληλα την αξία της εθελοντικής – μη αμειβόμενης αιμοδοσίας, για την ενίσχυση της κοινωνικής ευαισθητοποίησης. Επιπλέον ενίσχυσαν σημαντικά την Τράπεζα Αίματος της Ε.Ν.Ε., ώστε να υπάρχει απόθεμα για τα μέλη μας σε περίπτωση ανάγκης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συγχαίρει όλους τους εθελοντές αιμοδότες για τη συμμετοχή τους, τις Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών και τα Τμήματα Αιμοδοσίας για την επιτυχή έκβαση της 7ης Πανελλήνιας Εθελοντικής Αιμοδοσίας. Ιδιαίτερως δε, συγχαίρει απονεύμει τα εύσημα στην Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας κ. Ελένη Τσάγκαρη και σε όλο το προσωπικό για την διαχρονική συνεργασία και στήριξη των πανελλήνιων δράσεων της Ε.Ν.Ε., δηλώνοντας αρωγός στο έργο τους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Επιστημονικός Τομέας Ενδοκρινολογικής Νοσηλευτικής Σακχαρώδη Διαβήτη: «Άκρως επιτυχημένο το πρόγραμμα επιμόρφωσης των Σχολικών και Κλινικών Νοσηλευτών με αντικείμενο τον Σακχαρώδη Διαβήτη»

Ο Επιστημονικός Τομέας Ενδοκρινολογικής Νοσηλευτικής Σακχαρώδη Διαβήτη της Ε.Ν.Ε. διοργάνωσε σε συνεργασία με τον Σύλλογο Διαβητικών Αθήνας και τον Σύλλογο Ατόμων με Διαβήτη Βορείου Αιγαίου «Γλυκιά Δράση», από τις 04 έως τις 08 Μαΐου 2026, επιμορφωτικό πρόγραμμα για την εκπαίδευσης των Σχολικών και Κλινικών Νοσηλευτών στον Σακχαρώδη Διαβήτη, το οποίο τελούσε υπό την αιγίδα της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Συλλόγων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη.

Στόχος του προγράμματος ήταν η ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων των Σχολικών Νοσηλευτών, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται με επάρκεια, ασφάλεια και επιστημονική συνέπεια στις ανάγκες των μαθητών με σακχαρώδη διαβήτη στο σχολικό περιβάλλον. Το πρόγραμμα είχε συνολική διάρκεια 15 ωρών και περιλάμβανε θεωρητική κατάρτιση, πρακτική εξάσκηση και προσομοιώσεις σε σύνθετες μελέτες περίπτωσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε. συγχαίρει την Πρόεδρο κ. Βασιλική Λούβαρη και τα μέλη του Επιστημονικού Τομέα Ενδοκρινολογικής Νοσηλευ-

τικής – Σακχαρώδη Διαβήτη για την υποδειγματική διοργάνωση, καθώς και την υπεύθυνη του επιμορφωτικού προγράμματος κ. Σμαραγδή Μπουλαζέρη για την άρτια διεξαγωγή του. Ιδιαίτερως δε συγχαίρει τους εισηγητές για τις εξαιρετικές παρουσιάσεις τους και τους συμμετέχοντες σχολικούς και κλινικούς νοσηλευτές για την ενεργή παρουσία τους. Επιπλέον απευθύνει τις ευχαριστίες τους προς τον Σύλλογο Διαβητικών Αθήνας και προς τον Σύλλογο Ατόμων με Διαβήτη Βορείου Αιγαίου «Γλυκιά Δράση», για τη διαχρονική συνεργασία, δηλώνοντας αρωγός στο έργο τους.

Έχοντας στόχο την προαγωγή της συνεχιζόμενης νοσηλευτικής εκπαίδευσης προς τα μέλη μας, συνεχίζουμε μέσω των Επιστημονικών Τομέων τη διεξαγωγή επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία...

Χρήστος Κλεοβούλου

Διοικητικός Επιστήμονας, MSc, HealthM ICN – CORN, MSc Infection Med, Υποδιοικητής 7ης Υγειονομικής Περιφέρειας Κρήτης: «Ο Νοσηλευτής ως αναγκαίος πυλώνας του σύγχρονου συστήματος υγείας»

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλεύτη δεν αποτελεί απλώς μια επετειακή αναφορά σε έναν επαγγελματικό κλάδο. Αποτελεί ημέρα θεσμικής και κοινωνικής αναγνώρισης ενός επαγγέλματος που στηρίζει καθημερινά τη λειτουργία των συστημάτων υγείας. Ο νοσηλευτής βρίσκεται δίπλα στον ασθενή σε όλες τις φάσεις της φροντίδας: στην πρόληψη, στη θεραπεία, στην αποκατάσταση, στην ανακουφιστική φροντίδα, στην εκπαίδευση του ασθενούς και της οικογένειας, αλλά και στη διαχείριση δύσκολων στιγμών ανθρώπινης ευαλωτότητας. Ο σύγχρονος νοσηλευτής δεν είναι απλώς ο επαγγελματίας που εκτελεί οδηγίες. Είναι επιστήμονας υγείας που παρατηρεί, αξιολογεί, παρεμβαίνει, συντονίζει, υποστηρίζει και διασφαλίζει τη συνέχεια και την ασφάλεια της φροντίδας.

Τα τελευταία είκοσι χρόνια ο ρόλος του νοσηλεύτη έχει μεταβληθεί ουσιαστικά. Η νοσηλευτική εργασία έχει απομακρυνθεί από τα στενά όρια των παραδοσιακών, κυρίως διεκπεραιωτικών πρακτικών και έχει εξελιχθεί σε ένα σύνθετο επιστημονικό πεδίο. Η πρόοδος της ιατρικής επιστήμης, η ανάπτυξη της βιοϊατρικής τεχνολογίας, η ψηφιοποίηση της υγείας, η γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση των χρόνιων νοσημάτων και η ανάγκη για ασφαλή και ποιοτική φροντίδα έχουν διευρύνει σημαντικά το πεδίο ευθύνης των νοσηλευτών. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το νοσηλευτικό προσωπικό αποτελεί τη μεγαλύτερη επαγγελματική ομάδα στον χώρο της υγείας και καθοριστικό παράγοντα για την επίτευξη καθολικής κάλυψης υγείας, ενώ παρά την αύξηση του παγκόσμιου νοσηλευτικού δυναμικού, οι ελλείψεις και οι ανισότητες παραμένουν έντονες (World Health Organization [WHO], 2025).

Στη σημερινή κλινική πράξη, ο νοσηλευτής καλείται να ανταποκριθεί σε απαιτήσεις πολύ διαφορετικές από εκείνες προηγούμενων δεκαετιών. Η τεκμηρίωση της φροντίδας, η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων, η εφαρμογή πρωτοκόλλων ασφαλείας, η διαχείριση φαρμάκων υψηλού κινδύνου, η πρόληψη των λοιμώξεων, η συμμετοχή σε διεπιστημονικές ομάδες και η άμεση ανταπόκριση σε επείγοντα περιστατικά αποτελούν πλέον καθημερινά στοιχεία της εργασίας του. Η νοσηλευτική πράξη είναι σήμερα περισσότερο τεκμηριωμένη, περισσότερο επιστημονική, αλλά και σαφώς πιο απαιτητική.

Παράλληλα, ο όγκος εργασίας αυξάνεται συνεχώς. Τα νοσοκομεία διαχειρίζονται ασθενείς μεγαλύτερης βαρύτητας, με πολυνοσηρότητα, συχνές επανεισαγωγές και ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας αναλαμβάνει ευρύτερους ρόλους στην πρόληψη, στη διαχείριση χρόνιων νοσημάτων, στους εμβολιασμούς, στην κοινοτική φροντίδα και στη διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες. Η ψυχική υγεία, η αποκατάσταση, η κατ' οίκον φροντίδα και η δημόσια υγεία απαιτούν νοσηλευτές με εξειδικευμένες γνώσεις, δεξιότητες επικοινωνίας και ικανότητα λήψης αποφάσεων σε σύνθετα περιβάλλοντα.

Το φαινόμενο της μαζικής φυγής από τα κλινικά τμήματα είναι σχεδόν παγκόσμιο φαινόμενο. Σε διεθνές επίπεδο, και σε ευρωπαϊκά συστήματα υγείας όπως το βρετανικό National Health Service (NHS), οι ελλείψεις δυναμικού, η χρόνια κόπωση και η δομική δυσκολία διατήρησης του καταρτισμένου προσωπικού (retention) έχουν αναδειχθεί

στο υπ' αριθμόν ένα ζήτημα πολιτικής υγείας εδώ και πολλά έτη. Τα πλέον πρόσφατα στατιστικά στοιχεία και οι στρατηγικές παρεμβάσεις στο NHS καταδεικνύουν σαφώς ότι η διατήρηση του προσωπικού δεν προκύπτει αυτόματα, αλλά προϋποθέτει στοχευμένες, οργανωμένες και κοστολογημένες πολιτικές υποστήριξης, διότι ακόμη και σε υγειονομικά συστήματα με τεράστια διοικητική παράδοση και πόρους, οι μαζικές αποχωρήσεις και η εργασιακή εξουθένωση είναι αδιαχώριστες από τον υπερβολικό φόρτο, την αφόρητη πίεση και τις επισφαλείς εργασιακές συνθήκες. Υπό το πρίσμα της οργανωσιακής ψυχολογίας, η επαγγελματική εξουθένωση (burnout) επ' ουδενί δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως ατομική αποτυχία ή ψυχική αδυναμία του εκάστοτε νοσηλεύτη, αλλά ως ένα βαθιά ριζωμένο οργανωτικό και συστημικό φαινόμενο δυσλειτουργίας.

Η έλλειψη νοσηλευτικού προσωπικού δεν αποτελεί απλώς διοικητικό ή αριθμητικό ζήτημα. Είναι ζήτημα ποιότητας, ασφάλειας και βιωσιμότητας του συστήματος υγείας. Η διεθνής βιβλιογραφία έχει τεκμηριώσει ότι η επαρκής νοσηλευτική στελέχωση συνδέεται με καλύτερα κλινικά αποτελέσματα. Στην πανευρωπαϊκή μελέτη RN4CAST, η αύξηση του φόρτου εργασίας κατά έναν επιπλέον ασθενή ανά νοσηλεύτη συσχετίστηκε με αύξηση της πιθανότητας θνητότητας εντός 30 ημερών μετά από χειρουργική επέμβαση κατά 7%, ενώ η υψηλότερη αναλογία νοσηλευτών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης συσχετίστηκε με χαμηλότερη θνητότητα (Aiken et al., 2014). Συνεπώς, όταν συζητούμε για νοσηλευτική στελέχωση, δεν μιλούμε μόνο για κάλυψη βαρδίων, αλλά για ασφάλεια ασθενών, πρόληψη επιπλοκών, μείωση λαθών, έγκαιρη αναγνώριση επιδείνωσης και παροχή ανθρώπινης φροντίδας.

Η φύση του νοσηλευτικού επαγγέλματος είναι εξ ορισμού απαιτητική. Το κυκλικό ωράριο, η νυχτερινή εργασία, η εργασία σε αργίες, η διαρκής επαφή με τον πόνο, την αγωνία, την απώλεια και την ένταση, καθώς και η ανάγκη άμεσης ανταπόκρισης σε απρόβλεπτες καταστάσεις, δημιουργούν ένα περιβάλλον έντονης σωματικής και ψυχολογικής επιβάρυνσης. Για τον λόγο αυτό, σημαντικό μέρος του έμπειρου προσωπικού αναζητά θέσεις με λιγότερη κλινική πίεση, χωρίς κυκλικό ωράριο και χωρίς άμεση έκθεση στον ανθρώπινο πόνο. Το φαινόμενο αυτό δεν είναι αποκλειστικά ελληνικό. Σε ευρωπαϊκά συστήματα υγείας, όπως το βρετανικό NHS, η δυσκολία διατήρησης νοσηλευτικού προσωπικού έχει αναδειχθεί εδώ και χρόνια σε κρίσιμο ζήτημα πολιτικής υγείας.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος απαιτεί συνεκτική στρατηγική. Χρειάζεται ρεαλιστικός σχεδιασμός ανθρώπινου δυναμικού, με βάση τις πραγματικές ανάγκες, τη βαρύτητα των περιστατικών, τη γεωγραφική ιδιαιτερότητα και τις ανάγκες νησιωτικών, ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών. Η εμπειρία της Ελλάδας δείχνει ότι η υγεία δεν παρέχεται μόνο στα μεγάλα νοσοκομεία, αλλά και σε Κέντρα Υγείας, ΤΟΜΥ, περιφερειακά ιατρεία και αποκεντρωμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

Απαιτούνται ισχυρά κίνητρα προσέλκυσης και παραμονής. Η μισθολογική αναγνώριση είναι σημαντική, αλλά δεν αρκεί. Χρειάζονται δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης, εξειδίκευσης, συνεχιζόμενης

εκπαίδευσης, καλύτερη οργάνωση βαρδίων, υποστήριξη της οικογενειακής ζωής και ειδικά κίνητρα για δύσκολες, άγονες ή υψηλής πίεσης θέσεις.

Είναι αναγκαία η βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος. Η πρόληψη της βίας κατά των υγειονομικών (σε αρκετές υγειονομικές περιφέρειες έχουν εφαρμοστεί πολιτικές κατά της βίας στον εργασιακό χώρο, άρ. 33 Ν. 5090/24 «διατάραξη της λειτουργίας υπηρεσίας νοσηλευτικών ιδρυμάτων και χώρων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης»), η αντιμετώπιση της τοξικής ηγεσίας, η μείωση της γραφειοκρατίας, η επαρκής διοικητική υποστήριξη και η καλλιέργεια κουλτούρας σεβασμού αποτελούν βασικές προϋποθέσεις παραμονής στο σύστημα. Το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών έχει επισημάνει ότι οι μη αποδεκτές εργασιακές συνθήκες, η ανεπαρκής αποζημίωση, η βία και η έλλειψη επαγγελματικής ανάπτυξης επιτείνουν τη διεθνή νοσηλευτική κρίση (International Council of Nurses [ICN], 2021).

Τέλος απαιτείται επένδυση στη νοσηλευτική εκπαίδευση και αξιοποίηση των δεξιοτήτων των νοσηλευτών (σε αρκετά νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας μας, έχουν αναπτυχθεί τμήματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, παρακολούθηση προγραμμάτων του INNEP). Η συνεχής επικαιροποίηση των γνώσεων, η ανάπτυξη εξειδικεύσεων, η θεσμική αναγνώριση προηγμένων νοσηλευτικών ρόλων και η συμμετοχή των νοσηλευτών στη λήψη αποφάσεων αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για ένα σύγχρονο και ανθεκτικό σύστημα υγείας.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλεύτη είναι ημέρα τιμής, αλλά και ευθύνης. Τιμούμε πραγματικά τους νοσηλευτές όταν αναγνωρίζουμε έμπρακτα τη συμβολή τους, όταν ενισχύουμε τις δομές με προσωπικό, όταν βελτιώνουμε τις συνθήκες εργασίας και όταν προστατεύουμε την επαγγελματική και ψυχική τους υγεία.

Βασιλική Χίτα

Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Ν.Θ. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»: «Νοσηλευτική: Η Τέχνη της Ελπίδας και η Επιστήμη της Ανθρωπιάς»

Κάθε χρόνο, στις 12 Μαΐου, η παγκόσμια κοινότητα αποτίει φόρο τιμής στους νοσηλευτές και τις νοσηλεύτριες όλου του κόσμου. Η ημέρα αυτή δεν επιλέχθηκε τυχαία, είναι αφιερωμένη στη μνήμη της Florence Nightingale, (1820-1910) της γυναίκας που θεμελίωσε τη σύγχρονη νοσηλευτική επιστήμη και ανέδειξε τη φροντίδα ως ύψιστη πράξη ανθρωπιάς και ευθύνης. Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών αποτελεί μια ουσιαστική υπενθύμιση της ανεκτίμητης προσφοράς όλων εκείνων που βρίσκονται καθημερινά στην πρώτη γραμμή της υγείας η ημέρα αναγνώρισης της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της ελπίδας.

Η νοσηλευτική δεν περιορίζεται σε επιστημονικές γνώσεις και τεχνικές δεξιότητες. Είναι η διαρκής παρουσία δίπλα στον άνθρωπο που δοκιμάζεται. Είναι κάθε βάρδια που ξεκινά αλλά και συνεχίζεται με υψηλό αίσθημα ευθύνης, υποβαθμίζοντας ταυτόχρονα την κούραση που επιφέρει το απαιτητικό πρόγραμμα. Είναι κάθε νυχτερινή εφημερία που απαιτεί αντοχή, ψυχική δύναμη και επαγγελματισμό. Είναι εκείνη η σιωπηλή στιγμή δίπλα στον ασθενή, όταν όλοι οι άλλοι έχουν αποχωρήσει και η ανάγκη για φροντίδα γίνεται βαθιά ανθρώπινη ανάγκη για ασφάλεια και στήριξη.

Οι νοσηλευτές υπηρετούν σε ένα περιβάλλον υψηλών απαιτήσεων και συνεχών προκλήσεων. Η υποστελέχωση, η πίεση χρόνου, η αυξημένη ευθύνη, η συναισθηματική εξουθένωση και οι διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες του συστήματος υγείας δοκιμάζουν καθημερινά τις αντοχές τους. Παρ' όλα αυτά, συνεχίζουν με επαγγελματισμό, αφοσίωση και βαθιά προσήλωση στο λειτούργημά τους. Γιατί πίσω από κάθε περιστατικό δεν υπάρχει απλώς ένας ασθενής, αλλά ένας άνθρωπος, μια οικογένεια, μια αγωνία, ένα βλέμμα που αναζητά ελπίδα.

Πίσω από κάθε εφημερία, κάθε δείκτη, κάθε οργανόγραμμα και κάθε πρόγραμμα υπάρχουν άνθρωποι. Υπάρχουν νοσηλεύτριες και νοσηλευτές που εργάζονται αθόρυβα, με συνέπεια και αυταπάρνηση, ώστε να παραμένει όρθιο το σύστημα φροντίδας. Η νοσηλευτική δεν είναι βοηθητικός μηχανισμός του συστήματος υγείας. Είναι η καρδιά της φροντίδας. Και το μέλλον των συστημάτων υγείας θα κριθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά μας να στηρίξουμε, να ενδυναμώσουμε και να κρατήσουμε τους νοσηλευτές δίπλα στον ασθενή.

Βιβλιογραφία:

Aiken, L. H., Sloane, D. M., Bruyneel, L., Van den Heede, K., Griffiths, P., Busse, R., Diomidous, M., Kinnunen, J., Kózka, M., Lesaffre, E., McHugh, M. D., Moreno-Casbas, M. T., Rafferty, A. M., Schwendimann, R., Scott, P. A., Tishelman, C., van Achterberg, T., & Sermeus, W. (2014). Nurse staffing and education and hospital mortality in nine European countries: A retrospective observational study. *The Lancet*, 383(9931), 1824-1830.

International Council of Nurses. (2021). The global nursing shortage and nurse retention. ICN Policy Brief.

Li, L. Z., Yang, P., Singer, S. J., Pfeffer, J., Mathur, M. B., & Shanafelt, T. D. (2024). Nurse burnout and patient safety, satisfaction, and quality of care: A systematic review and meta-analysis. *JAMA Network Open*, 7(11).

OECD & European Commission. (2024). Health at a Glance: Europe 2024: State of Health in the EU Cycle. OECD Publishing.

World Health Organization. (2025). State of the world's nursing 2025: Investing in education, jobs, leadership and service delivery. WHO.

Τα τελευταία χρόνια βιώσαμε πρωτόγνωρες προκλήσεις που δοκίμασαν τα όρια της αντοχής μας, τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Ωστόσο, ακόμη και στις πιο δύσκολες συνθήκες, οι νοσηλευτές παρέμειναν στις θέσεις τους με αυταπάρνηση και αίσθημα καθήκοντος, γιατί αυτή είναι η ουσία της αποστολής τους: να στέκονται δίπλα στον άνθρωπο όταν εκείνος έχει περισσότερο ανάγκη.

Η 12η Μαΐου δεν αποτελεί μόνο ημέρα τιμής, αλλά και ημέρα ευθύνης. Ευθύνης απέναντι στους επαγγελματίες υγείας που καθημερινά προσφέρουν τον εαυτό τους με αυταπάρνηση, αλλά και απέναντι στην ίδια την κοινωνία, που δικαιούται ποιοτική, ασφαλή και ανθρώπινη φροντίδα.

Οφείλουμε να διαμορφώνουμε συνθήκες εργασίας που προάγουν τον σεβασμό, τη συνεργασία, την επιστημονική εξέλιξη και την ψυχική ανθεκτικότητα των νοσηλευτών. Η ενίσχυση της νοσηλευτικής δεν αφορά μόνο το επάγγελμα· αφορά συνολικά την ποιότητα και το μέλλον της δημόσιας υγείας.

Η νοσηλευτική είναι η ανθρώπινη πλευρά της επιστήμης. Είναι η φροντίδα που δεν αποτυπώνεται μόνο σε πράξεις και πρωτόκολλα, αλλά στην παρουσία, στην κατανόηση, στην αξιοπρέπεια και στην ελπίδα που προσφέρει στον άνθρωπο που υποφέρει. Και αυτή η προσφορά αξίζει όχι μόνο μία ημέρα αναγνώρισης, αλλά διαρκή εκτίμηση, στήριξη και ουσιαστική αναγνώριση από όλους.

Χρόνια πολλά σε όλους τους νοσηλευτές και τις νοσηλεύτριες που υπηρετούν με συνέπεια, ευαισθησία και υψηλό αίσθημα ευθύνης το ύψιστο αγαθό της υγείας.

Ευδοξία Γιαννοπούλου

Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Ν. Πτολεμαΐδας «ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ»:
«Νοσηλευτές: Η Καρδιά της Φροντίδας σε έναν Κόσμο που Αλλάζει»

Κάθε χρόνο στις 12 Μαΐου, ο κόσμος στρέφει το βλέμμα του στους νοσηλευτές. Η ημερομηνία δεν είναι τυχαία, συμπίπτει με τη γέννηση της Florence Nightingale, της γυναίκας που μετέτρεψε τη νοσηλευτική από εμπειρική ενασχόληση σε επιστήμη. Σήμερα, η νοσηλευτική δεν είναι πια μόνο «συμπόνια και φροντίδα»· είναι υψηλή εξειδίκευση, κριτική σκέψη και ηγετικός ρόλος στη λήψη κλινικών αποφάσεων.

Η Ιστορική Διαδρομή: Από την Εμπειρία στην Επιστήμη: Η νοσηλευτική ξεκίνησε ως μια πράξη φιλανθρωπίας και αυτοθυσίας. Στους αιώνες που πέρασαν, η φροντίδα των ασθενών γινόταν συχνά από θρησκευτικά τάγματα ή εθελόντριες χωρίς επιστημονική κατάρτιση. Η τομή έγινε τον 19ο αιώνα, όταν η Nightingale εισήγαγε τη στατιστική ανάλυση και τους κανόνες υγιεινής, αποδεικνύοντας ότι η σωστή νοσηλευτική παρέμβαση μειώνει δραστικά τους θανάτους.

Στον 20ο και 21ο αιώνα, η νοσηλευτική εξελίχθηκε σε μια αυτόνομη ακαδημαϊκή πειθαρχία. Σήμερα, οι νοσηλευτές αποκτούν πανεπιστημιακή εκπαίδευση, εκπαιδύονται διδακτορικές διατριβές και διεξάγουν έρευνα που αλλάζει τα πρωτόκολλα θεραπειών. Η μετάβαση από τη «νοσοκόμα» στον «νοσηλευτή επιστήμονα» είναι η μεγαλύτερη κατάκτηση του κλάδου, αναδεικνύοντας ότι η φροντίδα χωρίς επιστημονικό υπόβαθρο είναι ελλιπής, και η επιστήμη χωρίς τη φροντίδα είναι απρόσωπη.

Ο Νοσηλευτής ως Επιστήμονας και Θεραπευτής: Στο φανταστικό πολών, ο νοσηλευτής είναι ο βοηθός του γιατρού. Η πραγματικότητα όμως είναι πολύ διαφορετική. Οι νοσηλευτές είναι αυτόνομοι επιστήμονες υγείας. Είναι εκείνοι που παρατηρούν την παραμικρή αλλαγή στην κατάσταση ενός ασθενούς, που διαχειρίζονται περίπλοκα τεχνολογικά συστήματα στις ΜΕΘ και που συντονίζουν ολόκληρες θεραπευτικές ομάδες.

Σε έναν κόσμο που γηράσκει και όπου οι χρόνιες παθήσεις αυξάνονται, ο νοσηλευτής γίνεται ο κύριος διαχειριστής της υγείας στην κοινότητα, στα σχολεία και στις κατ' οίκον επισκέψεις.

Η Καθημερινότητα στο Πεδίο - Μια Ισορροπία Τεχνογνωσίας και Ψυχής: Για να κατανοήσει κανείς το μέγεθος της προσφοράς, πρέπει να εξετάσει μια τυπική βάρδια σε ένα νοσοκομείο. Ο νοσηλευτής είναι ο πρώτος που θα αντιληφθεί την επιδείνωση ενός ασθενούς, συχνά πριν ακόμα και από τα μηχανήματα παρακολούθησης. Είναι αυτός που θα διαχειριστεί περίπλοκες αντλίες έγχυσης, θα ερμηνεύσει αέρια αίματος και θα συντονίσει τη διεπιστημονική ομάδα.

Ταυτόχρονα όμως, ο νοσηλευτής καλείται να διαχειριστεί το ανθρώπινο δράμα. Είναι ο άνθρωπος που θα κρατήσει το χέρι του ασθενούς που φοβάται πριν το χειρουργείο, που θα παρηγορήσει τους συγγενείς στην απώλεια και που θα ενθαρρύνει τον χρονίως πάσχοντα να συνεχίσει τον αγώνα του. Αυτή η διπλή ιδιότητα –υψηλή τεχνολογική κατάρτιση και βαθιά ενσυναισθητική προσέγγιση– καθιστά το επάγγελμα μοναδικό και εξαιρετικά απαιτητικό.

Η Οικονομική Διάσταση: Επένδυση και όχι Δαπάνη: Για δεκαετίες, οι κυβερνήσεις έβλεπαν τη στελέχωση των νοσοκομείων με νοσηλευτές ως ένα «κόστος» που έπρεπε να περικοπεί. Η πραγματικότητα, ωστόσο, διαψεύδει αυτή την οπτική. Οι μελέτες δείχνουν ότι η επαρκής στελέχωση μειώνει τη διάρκεια νοσηλείας, τις επανεισαγωγές και τις νοσοκομειακές λοιμώξεις. Κάθε ευρώ που επενδύεται στη νοσηλευτική επιστρέφει πολλαπλάσια στην κοινωνία μέσω της βελτίωσης της δημόσιας υγείας και της παραγωγικότητας των πολιτών. Η έλλειψη νοσηλευτών, αντίθετα, κοστίζει ακριβά: οδηγεί σε ιατρικά λάθη, ακυρώσεις χειρουργείων και, τελικά, σε κατάρρευση των δημόσιων δομών.

Ηθικό Σθένος και Ψυχική Ανθεκτικότητα: Δεν υπάρχει άλλος επαγγελματίας που να βιώνει τόσο έντονα το φάσμα της ανθρώπινης εμπειρίας: από το πρώτο κλάμα ενός νεογέννητου μέχρι την τελευταία νιοή ενός ηλικιωμένου. Η πανδημία του COVID-19 αποκάλυψε στο ευρύ κοινό αυτό που εμείς γνωρίζαμε πάντα: την τρομερή ψυχική αντοχή των νοσηλευτών.

Η Πρόκληση της Τεχνολογίας: Η τεχνητή νοημοσύνη και η ψηφιακή υγεία μεταμορφώνουν το νοσοκομείο. Οι νοσηλευτές καλούνται να ενσωματώσουν τα νέα εργαλεία χωρίς να χάσουν την ανθρωποκεντρική προ-

σέγγιση. Ένα ρομπότ μπορεί να δώσει ένα φάρμακο, αλλά δεν μπορεί να πιάσει το χέρι ενός φοβισμένου ασθενούς, ούτε να ερμηνεύσει τη σιωπή μιας μητέρας. Η «τέχνη» της νοσηλευτικής παραμένει αναντικατάστατη.

Η ενσυναίσθηση, η ικανότητα να «διαβάζει» κανείς τον πόνο και τον φόβο πίσω από τους ιατρικούς δείκτες, παραμένει η αποκλειστική επικράτεια του ανθρώπου-νοσηλευτή. Η πρόκληση για τα επόμενα χρόνια είναι η εκπαίδευση των νοσηλευτών στις νέες τεχνολογίες, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η φροντίδα θα παραμείνει ανθρωποκεντρική.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), οι νοσηλευτές αποτελούν το 50% του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού στην υγεία. Όταν ένα κράτος επενδύει σε επαρκή στελέχωση και δίκαιες αμοιβές, τα οφέλη είναι άμεσα:

- **Μείωση της θνησιμότητας:** Έρευνες δείχνουν ότι σε νοσοκομεία με αναλογία 1 νοσηλευτή προς 8 ασθενείς, η θνησιμότητα είναι σημαντικά υψηλότερη από εκείνα με αναλογία 1 προς 4.

- **Μείωση του κόστους:** Η πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων και των επιπλοκών, που επιτυγχάνεται μέσω της ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας, εξοικονομεί εκατομμύρια ευρώ στα συστήματα υγείας.

- **Οικονομική Παραγωγικότητα:** Μια υγιής κοινωνία, υποστηριζόμενη από ισχυρά νοσηλευτικά δίκτυα, είναι μια παραγωγική κοινωνία.

Προκλήσεις: Burn out, Υποστελέχωση και Διεκδίκησης: Παρά την αναγνώριση, οι νοσηλευτές παγκοσμίως και ιδιαίτερα στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν μια «ωρολογιακή βόμβα». Η επαγγελματική εξουθένωση (burnout) έχει φτάσει σε επίπεδα ρεκόρ, ειδικά μετά την εξαντλητική περίοδο της πανδημίας.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτή δεν πρέπει να εξαντλείται σε ευχολόγια και χειροκροτήματα. Είναι μια ημέρα διεκδίκησης για:

- Δίκαιες αμοιβές που ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα του έργου τους.

- Ένταξη στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα, ένα πάγιο αίτημα του κλάδου στην Ελλάδα.

- Ασφαλείς συνθήκες εργασίας, μακριά από τη βία που συχνά αντιμετωπίζουν στους χώρους των ΤΕΠ.

- Αυτόνομος Κλάδος Νοσηλευτών: Η δημιουργία ενός διακριτού κλάδου στο πλαίσιο του δημόσιου λογιστικού παραμένει βασική επιδίωξη για την καλύτερη διαχείριση του προσωπικού και την επαγγελματική εξέλιξη.

Η Νοσηλευτική στην Κοινότητα και την Πρόληψη: Ένας τομέας που συχνά παραβλέπεται είναι η κοινοτική νοσηλευτική. Ο ρόλος του νοσηλευτή στα σχολεία, στους χώρους εργασίας και στις δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας είναι κλειδί για την πρόληψη νοσημάτων. Η εκπαίδευση του πληθυσμού στον υγιεινό τρόπο ζωής, ο εμβολιασμός και η διαχείριση χρόνιων παθήσεων εκτός νοσοκομείου είναι το πεδίο όπου η νοσηλευτική μπορεί να κάνει τη μεγαλύτερη διαφορά στην ποιότητα ζωής μιας χώρας.

Επίλογος - Μια Δέσμευση για το Μέλλον: Κλείνοντας αυτό το αφιέρωμα, οφείλουμε να θυμόμαστε ότι ο νοσηλευτής είναι εκείνος που βρίσκεται δίπλα στον άνθρωπο «κάθε στιγμή, υπό οποιοσδήποτε συνθήκες». Είναι εκείνος που παλεύει για να μη «χαθεί κανένας ασθενής».

Τιμώντας τους νοσηλευτές, τιμούμε την ίδια τη ζωή. Η πολιτεία και η κοινωνία οφείλουν να μετατρέψουν την ευγνωμοσύνη σε πράξεις, επενδύοντας στη νοσηλευτική επιστήμη ως το πιο ισχυρό εκέγγυο για ένα υγιές και δίκαιο μέλλον.

Τιμούμε τους νοσηλευτές όχι μόνο με χειροκροτήματα, αλλά με τη διεκδίκηση καλύτερων συνθηκών εργασίας. Αν θέλουμε ποιοτική υγεία, χρειαζόμαστε νοσηλευτές που είναι υγιείς, ασφαλείς και εκτιμημένοι.

Η τιμή προς τους νοσηλευτές δεν μπορεί να περιορίζεται σε ένα «ευχαριστώ» μία φορά τον χρόνο. Απαιτείται μια νέα κοινωνική συμφωνία. Μια συμφωνία που θα διασφαλίζει ότι οι άνθρωποι αυτοί θα έχουν τα μέσα, τον σεβασμό και τις απολαβές που τους αξίζουν. Γιατί, τελικά, η ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας που παρέχεται σε μια κοινωνία είναι ο καθρέφτης του πολιτισμού της.

Σήμερα, γιορτάζουμε την επιστήμη, το ήθος και την αντοχή. Γιορτάζουμε τους ανθρώπους που μετατρέπουν τον φόβο σε ελπίδα και την ασθένεια σε αγώνα για ζωή. Χρόνια πολλά σε όλους τους νοσηλευτές όλου του

κόσμου, χρόνια πολλά σε όλους τους Έλληνες νοσηλευτές όπου και αν βρίσκονται, χρόνια πολλά σε κάθε νοσηλεύτη και νοσηλεύτρια που κρατά το φως αναμμένο στις σκοτεινότερες στιγμές μας.

Ανδριανή Κακογιάννη

Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Ν.Α. «ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ»: «Η ενίσχυση της νοσηλευτικής είναι επένδυση στην ίδια τη ζωή»

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλεύτη, που τιμάται κάθε χρόνο στις 12 Μαΐου, αποτελεί μία ημέρα βαθιάς αναγνώρισης και ουσιαστικού προβληματισμού για το ρόλο της νοσηλευτικής στο σύγχρονο σύστημα υγείας. Η ημερομηνία αυτή συνδέεται με τη γέννηση της Florence Nightingale, της γυναίκας που έθεσε τα θεμέλια της σύγχρονης νοσηλευτικής, μετατρέποντας τη φροντίδα του ασθενούς από πράξη φιλανθρωπίας σε επιστημονικά τεκμηριωμένη πρακτική.

Στην σημερινή εποχή, η νοσηλευτική έχει εξελιχθεί σε έναν από τους πιο κρίσιμους και πολυδιάστατους τομείς της υγείας. Οι νοσηλευτές αποτελούν τον πυρήνα της παροχής υπηρεσιών, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της φροντίδας και λειτουργώντας ως συνδετικός κρίκος μεταξύ ασθενούς, οικογένειας και συστήματος υγείας. Η καθημερινή τους παρουσία δίπλα στον ασθενή δεν περιορίζεται στην εκτέλεση ιατρικών οδηγιών, αλλά επεκτείνεται στη συνολική διαχείριση της φροντίδας, στην αξιολόγηση των αναγκών, στην πρόληψη επιπλοκών και στην ενίσχυση της αυτονομίας του ασθενούς.

Ο σύγχρονος νοσηλευτής καλείται να ανταποκριθεί σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό περιβάλλον, όπου η επιστημονική γνώση, η τεχνολογική επάρκεια και οι επικοινωνιακές δεξιότητες αποτελούν απαραίτητα στοιχεία. Η συνεχής εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών καθιστούν αναγκαία τη διαρκή εκπαίδευση και επιμόρφωση, ώστε οι επαγγελματίες υγείας να μπορούν να παρέχουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ταυτόχρονα, η συμβολή των νοσηλευτών δεν περιορίζεται στο νοσοκομειακό περιβάλλον. Η ανάπτυξη υπηρεσιών στην κοινότητα, η κατ'οίκον νοσηλεία, η εκπαίδευση ασθενών και φροντιστών, καθώς και η διαχείριση χρόνιων νοσημάτων, αναδεικνύουν τον ευρύτερο κοινωνικό ρόλο της νοσηλευτικής. Οι νοσηλευτές αποτελούν βασικούς παράγοντες προαγωγής της υγείας, συμβάλλοντας στη μείωση των ανισοτήτων και στην ενίσχυση της πρόληψης.

Η έλλειψη επαρκούς νοσηλευτικού προσωπικού αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας. Η διεθνής βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι η επαρκής στελέχωση συνδέεται άμεσα με τη μείωση της θνησιμότητας, των επιπλοκών και των νοσοκομειακών λοιμώξεων. Αντίθετα, η υποστελέχωση αυξάνει τον κίνδυνο λαθών, επιβαρύνει τους επαγγελματίες υγείας και υποβαθμίζει την εμπειρία των ασθενών.

Ισιδώρα Σκουρλή

Διευθύντρια Νοσηλευτικής Ψυχικής Υγείας, Πε.Δ.Υ.Ψ.Υ., 1ης Υγειονομικής Περιφέρειας Αττικής: «Η δύναμη της φροντίδας στην ψυχική υγεία»

Η 12η Μαΐου, Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών, αποτελεί ημέρα αναγνώρισης και τιμής για όλους τους νοσηλευτές και τις νοσηλεύτριες που υπηρετούν καθημερινά με αφοσίωση, επαγγελματισμό και ανθρωπιά το ύψιστο αγαθό της υγείας. Η ημέρα αυτή, αφιερωμένη στη μνήμη της πρωτοπόρου της σύγχρονης νοσηλευτικής Florence Nightingale, υπενθυμίζει τον καθοριστικό ρόλο της νοσηλευτικής επιστήμης στην προστασία της ανθρώπινης ζωής, στην προαγωγή της υγείας και στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Η νοσηλευτική δεν αποτελεί απλώς ένα επάγγελμα. Είναι λειτουργή-

στην Ελλάδα, οι νοσηλευτές καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα περιβάλλον αυξημένων απαιτήσεων και περιορισμένων πόρων. Παρά τις δυσκολίες, επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο επαγγελματισμού και αφοσίωσης, διασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομείων και των δομών υγείας. Η εμπειρία και η προσαρμοστικότητα τους αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα, τα οποία όμως απαιτούν θεσμική ενίσχυση και ουσιαστική αναγνώριση.

Η επένδυση στη νοσηλευτική αποτελεί στρατηγική επιλογή για τη βιωσιμότητα των συστημάτων. Η ενίσχυση της εκπαίδευσης, η διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας, η καθιέρωση ασφαλών αναλογιών νοσηλεύτη - ασθενή και η ενδυνάμωση του ρόλου των νοσηλευτών στη λήψη αποφάσεων είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών. Παράλληλα, η σύγχρονη πραγματικότητα επιβάλλει την ενσωμάτωση της νοσηλευτικής στην ανάπτυξη πολιτικών υγείας. Οι νοσηλευτές, ως επαγγελματίες με άμεση εμπειρία της καθημερινής λειτουργίας των υπηρεσιών, μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στο σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών παρεμβάσεων. Η συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων δεν αποτελεί απλώς δικαίωμα, αλλά αναγκαιότητα.

Η Ε.Ν.Ε διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της επιστημονικής εξέλιξης και στη διεκδίκηση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των νοσηλευτών. Μέσα από τις δράσεις της, ενισχύει τη συχνή εκπαίδευση, προάγει την έρευνα και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού πλαισίου για τη νοσηλευτική.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών δεν αποτελεί μόνο μία ημέρα τιμής, αλλά και ένα κάλεσμα για δράση. Είναι μία ευκαιρία να αναγνωριστεί έμπρακτα η συμβολή των νοσηλευτών και να ενισχυθούν οι συνθήκες που θα τους επιτρέψουν να επιτελούν το έργο τους, με ασφάλεια, ποιότητα και αξιοπρέπεια.

Η φροντίδα της υγείας είναι συλλογική ευθύνη, όμως οι νοσηλευτές αποτελούν τη σταθερή δύναμη που διασφαλίζει την καθημερινή της υλοποίηση. Με γνώση, επαγγελματισμό και βαθιά ανθρωπιά, συνεχίζουν να βρίσκονται δίπλα στον άνθρωπο, σε κάθε στιγμή ανάγκης. Ας αποτελέσει η ημέρα αυτή μία αφετηρία ουσιαστικών αλλαγών και μία διαρκή υπενθύμιση ότι η ενίσχυση της νοσηλευτικής είναι επένδυση στην ίδια τη ζωή.

μα που απαιτεί επιστημονική γνώση, υψηλό αίσθημα ευθύνης, ψυχική ανθεκτικότητα και βαθιά ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Ιδιαίτερα στον χώρο της ψυχικής υγείας, ο ρόλος των νοσηλευτών είναι πολυδιάστατος και εξαιρετικά απαιτητικός. Οι νοσηλευτές ψυχικής υγείας βρίσκονται καθημερινά δίπλα στους ανθρώπους που βιώνουν ψυχικό πόνο, κρίσεις, κοινωνικό αποκλεισμό και συναισθηματική επιβάρυνση. Αποτελούν συχνά το πρώτο πρόσωπο εμπιστοσύνης για τον λήπτη υπηρεσιών ψυχικής υγείας και την οικογένειά του.

Η θεραπευτική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στον νοσηλεύτη και

τον άνθρωπο που χρειάζεται φροντίδα αποτελεί θεμέλιο της ψυχιατρικής και κοινωνικής νοσηλευτικής. Μέσα από τη συνεχή παρουσία, την ενεργητική ακρόαση, την υποστήριξη και την επιστημονική παρέμβαση, οι νοσηλεύτές συμβάλλουν ουσιαστικά στη σταθεροποίηση, στην αποκατάσταση και στην κοινωνική επανένταξη των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Παράλληλα, λειτουργούν ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στις υπηρεσίες υγείας, στην οικογένεια και στην κοινότητα, προάγοντας τη συνέχεια της φροντίδας και την ολιστική αντιμετώπιση των αναγκών κάθε ανθρώπου.

Τα τελευταία χρόνια, οι προκλήσεις στον χώρο της υγείας έχουν αυξηθεί σημαντικά. Οι επιπτώσεις της πανδημίας, η αύξηση των ψυχικών διαταραχών, οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες, αλλά και η αυξανόμενη ανάγκη για υπηρεσίες ψυχικής υγείας, ανέδειξαν ακόμη περισσότερο τη σημασία του νοσηλευτικού προσωπικού. Οι νοσηλεύτές στάθηκαν στην πρώτη γραμμή με αυταπάρνηση, επαγγελματισμό και αίσθημα καθήκοντος, αποδεικνύοντας ότι αποτελούν βασικό πυλώνα ανθεκτικότητας κάθε συστήματος υγείας.

Στη σύγχρονη εποχή, η ψυχική υγεία αναγνωρίζεται διεθνώς ως αναπόσπαστο μέρος της συνολικής υγείας του ανθρώπου. Η ανάγκη διασύνδεσης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, η ενίσχυση των κοινοτικών δομών, η πρόληψη, η έγκαιρη παρέμβαση και η καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος αποτελούν στρατηγικές προτεραιότητες για όλα τα σύγχρονα συστήματα υγείας. Σε αυτή τη διαδικασία, οι νοσηλεύτές ψυχικής υγείας έχουν καθοριστική συμβολή.

Η αξιοποίηση εργαλείων και κατευθύνσεων διεθνών οργανισμών, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, αναδεικνύει τη σημασία της διεπιστημονικής συνεργασίας και της ενσωμάτωσης της ψυχικής υγείας σε όλες τις βαθμίδες φροντίδας. Οι νοσηλεύτές, λόγω της συνεχούς επαφής τους με τον πολίτη, έχουν τη δυνατότητα να εντοπίζουν έγκαιρα ανάγκες, να παρεμβαίνουν υποστηρικτικά και να ενισχύουν την πρόσβαση των πολιτών σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Παρά τη σημαντική προσφορά τους, οι νοσηλεύτές συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις. Οι αυξημένες ανάγκες των υπηρεσιών, η υποστελέχωση, η επαγγελματική εξουθένωση και οι απαιτητικές συνθήκες εργασίας επηρεάζουν καθημερινά το έργο τους. Η ουσιαστική ενίσχυση του νοσηλευτικού δυναμικού, η συνεχής εκπαίδευση, η επαγ-

γελματική αναγνώριση και η διασφάλιση ασφαλών συνθηκών εργασίας αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διατήρηση ενός ποιοτικού και ανθρώπινου συστήματος υγείας.

Η επένδυση στη νοσηλευτική δεν αφορά μόνο τους επαγγελματίες υγείας· αφορά ολόκληρη την κοινωνία. Ισχυρές νοσηλευτικές υπηρεσίες σημαίνουν καλύτερη ποιότητα φροντίδας, μεγαλύτερη ασφάλεια για τους ασθενείς, αποτελεσματικότερη πρόληψη και ενίσχυση της δημόσιας υγείας. Ιδιαίτερα στην ψυχική υγεία, όπου η ανθρώπινη επαφή και η συνέχεια της φροντίδας έχουν καθοριστική σημασία, η παρουσία επαρκώς εκπαιδευμένων νοσηλευτών αποτελεί βασικό παράγοντα θεραπευτικής επιτυχίας.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών αποτελεί επίσης μια ευκαιρία να αναδειχθεί η αξία της συνεργασίας, της αλληλεγγύης και της συλλογικής προσπάθειας μέσα στις υπηρεσίες υγείας. Οι νοσηλεύτές εργάζονται καθημερινά ως μέλη διεπιστημονικών ομάδων, συμβάλλοντας με τις γνώσεις και την εμπειρία τους στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων φροντίδας.

Ως Διεύθυνση Νοσηλευτικής Ψυχικής Υγείας, αναγνωρίζουμε και τιμούμε την αδιάκοπη προσπάθεια όλων των νοσηλευτών και νοσηλευτριών που υπηρετούν στις δομές ψυχικής υγείας, στα ψυχιατρικά τμήματα γενικών νοσοκομείων, στις κοινοτικές υπηρεσίες, στις μονάδες αποκατάστασης και στις δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας. Με επιστημονική επάρκεια, επαγγελματισμό και βαθιά ανθρωπιά, συνεχίζουν καθημερινά να στηρίζουν ανθρώπους και οικογένειες σε ιδιαίτερα δύσκολες στιγμές της ζωής τους.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ, οφείλουμε να επενδύσουμε σε ένα σύστημα υγείας που θα στηρίζεται στον σεβασμό προς τον άνθρωπο, στην ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και στην ενδυνάμωση των επαγγελματιών που το υπηρετούν. Οι νοσηλεύτές αποτελούν την καρδιά του συστήματος υγείας και η συμβολή τους είναι ανεκτίμητη.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών, εκφράζω τις θερμότερες ευχαριστίες και τον βαθύ μου σεβασμό προς όλους τους νοσηλεύτες και τις νοσηλεύτριες για την προσφορά, την αντοχή και την αφοσίωσή τους. Συνεχίζουν καθημερινά να αποδεικνύουν ότι η φροντίδα, η επιστημονική γνώση και η ανθρωπιά μπορούν να αποτελέσουν δύναμη ελπίδας και αξιοπρέπειας για κάθε άνθρωπο.

Ιωάννα Γκρέτα Χότζα

Υποδιευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γένεσις Γενική Κλινική, MSc, PhD (c), Ακαδημαϊκή Υπότροφος Τμήμα Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού (ΤΔΟΜΤ), Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος: «Ο Νοσηλεύτης στο επίκεντρο της φροντίδας: Η αξία της νοσηλευτικής μέσα από τη ματιά της ιδιωτικής υγείας»

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών, που τιμάται κάθε χρόνο στις 12 Μαΐου προς τιμήν της Florence Nightingale, αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία ανάδειξης της καθοριστικής συμβολής των νοσηλευτών στα σύγχρονα συστήματα υγείας. Το μήνυμα του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών (ICN) για το 2026, «Our Nurses. Our Future. Caring for nurses strengthens economies», αναδεικνύει τη στενή σχέση μεταξύ της ευημερίας των νοσηλευτών, της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας και της κοινωνικής ανάπτυξης. Η επένδυση στους νοσηλεύτές δεν αποτελεί μόνο ζήτημα επαγγελματικής αναγνώρισης, αλλά και στρατηγική επιλογή για τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και την ευημερία των πολιτών.

Η νοσηλευτική έχει εξελιχθεί σε έναν σύνθετο επιστημονικό κλάδο που συνδυάζει τεκμηριωμένη γνώση, εξειδικευμένες δεξιότητες, κλινική κρίση και ανθρωποκεντρική προσέγγιση, με επίκεντρο την παροχή ασφάλειας και ποιότητας της φροντίδας. Ο νοσηλεύτης αποτελεί τον επαγγελματία υγείας που βρίσκεται πλησιέστερα στον ασθενή, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της φροντίδας και λειτουργώντας ως συνδετικός κρίκος μεταξύ ασθενούς, οικογένειας και διεπιστημονικής ομάδας υγείας.

Η συμβολή της νοσηλευτικής είναι καθοριστική για την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας. Η διεθνής βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι η επαρκής στελέχωση με καταρτισμένο νοσηλευτικό προσωπικό συνδέεται με καλύτερα κλινικά αποτελέσματα, μειωμένη

θνησιμότητα, λιγότερες νοσοκομειακές λοιμώξεις, μικρότερη διάρκεια νοσηλείας και αυξημένη ικανοποίηση των ασθενών.

Η επένδυση στους ανθρώπους είναι το πραγματικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα: Στο πλαίσιο της ιδιωτικής υγείας, ο ρόλος του νοσηλευτή αποκτά ιδιαίτερη στρατηγική σημασία. Τα σύγχρονα Ιδιωτικά Νοσοκομεία επενδύουν σε προηγμένες τεχνολογίες, διεθνή πρότυπα ποιότητας και καινοτόμες υπηρεσίες, με στόχο την παροχή ολοκληρωμένης και ανθρωποκεντρικής φροντίδας. Ο νοσηλευτής συμμετέχει ενεργά στη διασφάλιση της ποιότητας, στην εφαρμογή τεκμηριωμένων πρακτικών, στη διαχείριση κλινικών κινδύνων και στη βελτίωση της εμπειρίας του ασθενούς. Η ποιότητα της επικοινωνίας, η ενσυναίσθηση και η επαγγελματική συμπεριφορά του επηρεάζουν άμεσα την ικανοποίηση και την εμπιστοσύνη των ασθενών προς τους οργανισμούς υγείας.

Η τεχνητή νοημοσύνη, η ανάλυση μεγάλων δεδομένων (Big Data), οι ηλεκτρονικοί φάκελοι υγείας νέας γενιάς, η τηλεϊατρική, οι φορητές συσκευές παρακολούθησης ασθενών (wearables) και οι έξυπνες πλατφόρμες υποστήριξης κλινικών αποφάσεων αναμένεται να ενσωματωθούν ολόένα και περισσότερο στην καθημερινή κλινική πρακτική. Παράλληλα, η ανάπτυξη ρομποτικών εφαρμογών συμβάλλει στη μείωση του διοικητικού και σωματικού φόρτου εργασίας, επιτρέποντας στους νοσηλεύτές να επικεντρωθούν περισσότερο στην άμεση φροντίδα των ασθενών. Ωστό-

σο, οι τεχνολογικές εξελίξεις δεν υποκαθιστούν τις θεμελιώδεις αξίες της νοσηλευτικής, όπως η ενσυναίσθηση, η κλινική κρίση και η ανθρώπινη επικοινωνία.

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών δεν είναι απλώς μια επετειακή αναφορά. Είναι μια ευκαιρία να αναγνωρίσουμε έμπρακτα την αξία ενός επαγγέλματος που βρίσκεται δίπλα στον άνθρωπο στις πιο δύσκολες και ευάλωτες στιγμές της ζωής του. Από την μεριά της ιδιωτικής υγείας, οι νοσηλεύτές δεν αποτελούν μόνο αναπόσπαστο μέρος της θεραπευτικής διαδικασίας - αποτελούν τον βασικό παράγοντα που μετατρέπει την παροχή υπηρεσιών υγείας σε ουσιαστική φροντίδα.

Η επένδυση στους νοσηλεύτές είναι επένδυση στην ποιότητα, στην ασφάλεια και στο μέλλον της υγείας. Και αυτό είναι ένα μήνυμα που αξίζει να ακούγεται κάθε ημέρα του χρόνου.

Βιβλιογραφία:

Choi, J., Woo, S., & Ferrell, A. (2023). Artificial intelligence assisted telehealth for nursing: A scoping review. *Journal of Telemedicine and Telecare*.

European Journal of Oncology Nursing. (2024). Applications of artificial intelligence in nursing care: Systematic review. Elsevier.

Kormas, S., & Andriopoulos, P. (2026). The impact of telemedicine and health information technology on nursing practice: A systematic review. University of Peloponnese.

Nasr, M., Islam, M., Shehata, S., Karray, F., & Quintana, Y. (2021). Smart healthcare in the age of AI: Recent advances and future prospects. arXiv.

Porcellato, E., Lanera, C., Ocagli, H., & Danielis, M. (2025). AI in critical care nursing: Systematic review. *Nursing Reports*.

Ruksakulpiwat, S. et al. (2024). Artificial intelligence applications in nursing care: Where are we and what's next? *Journal of Multidisciplinary Healthcare*.

Stavros Kormas & Panos Andriopoulos (2026). Telemedicine, AI and nursing transformation in healthcare systems. University of Peloponnese.

Στυλιανίδης, Ε. (Επιμ.). (2025). Τεχνητή νοημοσύνη, βιοηθική και υγεία. Νομική Βιβλιοθήκη.

Τσεκουρόπουλος, Γ. (2024–2026). Ερευνητικές δημοσιεύσεις στον τομέα διοίκησης οργανισμών, υγείας και συμπεριφοράς καταναλωτή. Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

Νίκη Νυφλή

Νοσηλεύτρια Επιτήρησης Λοιμώξεων, MSc, Γ.Ν.Α. «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ», Ε.Ε.Σ.

Μάριος Παντζάλης

Νοσηλεύτης Επιτήρησης Λοιμώξεων, MSc, Γ.Ν.Α.

«ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ»: Παγκόσμια Ημέρα Υγιεινής των Χεριών: «Ανάμεσα σε δύο αγγίγματα»

Στο νοσοκομείο, ο χρόνος δεν μετρίεται με ώρες, αλλά με αγγίγματα. Αγγίζουμε συσκευές, φλέβες, πληγές... ακόμα και ψυχές. Αλλά ανάμεσα σε κάθε άγγιγμα, υπάρχει μια σιωπηλή υπόσχεση που συχνά μέssa στην πίεση, την ξεχνάμε. Η υγιεινή των χεριών δεν είναι ένα «checkbox» σε μια λίστα ελέγχου. Είναι ο δικός μας τρόπος να λέμε στον ασθενή μας: «Σε βλέπω ως μοναδικό. Δεν φέρνω μαζί μου το βάρος του προηγούμενου δωμάτιου. Σου προσφέρω καθαρά χέρια, γιατί σου αξίζει μια καθαρή ελπίδα».

Σήμερα, η ιατρική επιστήμη μοιάζει με σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Μιλάμε για τεχνητή νοημοσύνη, ρομποτικές επεμβάσεις και γονιδιακές θεραπείες. Κι όμως, μέσα σε όλη αυτή την υψηλή τεχνολογία, το πιο ισχυρό μας «τείχος» παραμένει κάτι αφοπλιστικά απλό. Είναι μια επανάσταση της απλότητας: το γεγονός ότι καμία τεχνολογία δεν μπόρεσε να αντικαταστήσει την αποτελεσματικότητα της σωστής υγιεινής των χεριών. Είναι η στιγμή που η επιστήμη υποκλίνεται στο αυτονόητο.

Όλοι ξέρουμε πώς είναι η ένταση της βάρδιας. Γνωρίζουμε καλά ότι η συμμόρφωση συχνά «λυγίζει» κάτω από το βάρος της κόπωσης, της υποελέγχωσης και του καταιγισμού των επειγόντων περιστατικών. Αυτή είναι μια σκληρή πραγματικότητα που βιώνουμε καθημερινά και δοκιμάζει τις αντοχές μας. Όμως, υπάρχει και μια άλλη, πιο σιωπηλή αλήθεια που πρέπει να κοιτάζουμε κατάματα: ο κίνδυνος του εφesusχασμού. Πολλές φορές επιτρέπουμε στη ρουτίνα να αμβλύνει την επαγρύπνησή μας, μετατρέποντας την υγιεινή σε μια τυπική διαδικασία, μια κίνηση που γίνεται βιαστικά απλώς για να αποφυγούμε μια παρατήρηση ή για να είμαστε «εντάξει» με τα πρωτόκολλα.

Αυτή η υποεκτίμηση του κινδύνου πηγάζει συχνά από μια βαθιά ψυχολογική παγίδα: τη διάκριση μεταξύ αισθητού και αφηρημένου κινδύνου. Ο άνθρωπος εγκέφαλος είναι προγραμματισμένος να δίνει προτεραιότητα σε όσα βλέπει, σε μια αιμορραγία, σε μια δύσπνοια, σε έναν άμεσο κίνδυνο. Οι λοιμώξεις, όμως, είναι αόρατες και τα αποτελέσματά τους αργούν να φανούν. Επειδή το χέρι μας φαίνεται καθαρό, ο εγκέφαλός μας μάς καθυστερεί ψευδώς. Αυτός ο «αόρατος» χαρακτήρας της απειλής μάς οδηγεί στο να υποτιμάμε την κρισιμότητα της στιγμής. Οφείλουμε, λοιπόν, να αντικαταστήσουμε το ένστικτο με τη γνώση και την τυχαία αντίδραση με τη συνειδητή απόφαση.

Αυτό αφορά και την κουλτούρα της ομάδας μας. Η υγιεινή των χεριών είναι ο καθρέφτης μας. Συχνά, μέσα στην πίεση, η ανοχή σε «χαλαρές» πρακτικές γίνεται σιγά-σιγά ο κανόνας. Όταν βλέπουμε έναν έμπειρο συνάδελφο ή έναν ανώτερο να προσπερνά το αντισηπτικό, δημιουργείται ένα πρότυπο εφesusχασμού. Η παράλειψη δεν σχολιάζεται και το λάθος επαναλαμβάνεται επειδή «έτσι κάνουν όλοι». Όταν όμως η ασφάλεια γίνεται «αγαρεία», χάνεται η ουσία. Η χαμηλή συμμόρφωση δεν οφείλεται μόνο στις ελλείψεις του συστήματος, αλλά και στη δική μας παραδοχή ότι «για αυτή τη φορά, δεν πειράζει». Κι όμως, πειράζει. Γιατί η υγιεινή των χεριών δεν είναι γραφειοκρατία, είναι ηθική στάση.

Μέσα σε όλα αυτά, υπάρχει και ο μύθος των γαντιών. Η αλλαγή γαντιών

χωρίς προηγούμενη υγιεινή των χεριών είναι μια επικίνδυνη ψευδαίσθηση. Τα γάντια δεν είναι αδιαπέραστο τείχος, ούτε βέβαια υποκατάστατο της καθαριότητας. Αντίθετα, η χρήση τους πάνω σε μη καθαρά χέρια δημιουργεί ένα ιδανικό περιβάλλον, με υγρασία και θερμότητα, για τον rapidο πολλαπλασιασμό των μικροβίων πάνω στο ίδιο μας το δέρμα. Έτσι, όχι μόνο δεν προστατεύουμε τον ασθενή μας, αλλά παγιδεύουμε και τους εαυτούς μας σε μια εστία μόλυνσης κάτω από το πλαστικό. Το να φοράμε το επόμενο ζευγάρι παραλείποντας την αντισηψία, είναι απλώς μεταφορά κινδύνου με διαφορετικό περίβλημα.

Για να νικήσουμε αυτόν τον εφesusχασμό, το αντισηπτικό πρέπει να είναι εκεί, μπροστά μας. Η ύπαρξη του σε κάθε κλίνη δεν είναι πολυτέλεια, είναι ανάγκη. Πρέπει να είναι εύκαιρο, στο ύψος των ματιών μας, σαν ένας σιωπηλός «φάρος» που η θέα του διακόπτει τον αυτόματο πιλότο της ρουτίνας μας και να μας υπενθυμίζει την ιερότητα της κίνησης που πρέπει να κάνουμε. Όταν το αντισηπτικό είναι προσβάσιμο, η δικαιολογία της παράλειψης χάνει τη δύναμή της.

Αν σταθούμε για δέκα δευτερόλεπτα, θα δούμε και κάτι βαθύτερο.

Το αντισηπτικό δεν καθαρίζει μόνο παθογόνα, καθορίζει την πρόθεσή μας.

Είναι η συνειδητή μας μετάβαση πριν ακουμπήσουμε μια νέα ζωή. Αφήνουμε πίσω την αγωνία του προηγούμενου περιστατικού και προετοιμαζόμαστε να προσφέρουμε ασφάλεια στον επόμενο άνθρωπο που μας εμπιστεύεται τη ζωή του. Είναι ηθική επιλογή, όχι τυπική υποχρέωση.

Κάθε φορά που εφαρμόζουμε τα «5 Σημεία» του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, δημιουργούμε ένα δίκτυο προστασίας και σεβασμού προς τον ασθενή μας:

- Πριν τον αγγίξουμε και πριν από κάθε κλινική πράξη, του προσφέρουμε την ασφάλεια που δικαιούται.

- Μετά από κάθε επαφή με τον ίδιο, τα υγρά ή τον χώρο του, προστατεύουμε τον εαυτό μας και τους επόμενους.

Είναι η στιγμή που η επιστήμη συναντά την ενσυναίσθηση. Σε έναν κόσμο γεμάτο πολυανθεκτικά μικρόβια και αόρατες απειλές, η υγιεινή των χεριών είναι η πιο ειλικρινής μορφή επικοινωνίας μας με τον ασθενή μας. Αν η 5η Μαΐου είναι η αφορμή, η κάθε μας βάρδια ως είναι η απόδειξη. Τα χέρια μας είναι το πιο εξελιγμένο εργαλείο που έχουμε. Είναι τα χέρια που κρατούν την ελπίδα, που απαλύνουν τον πόνο, που καλωσορίζουν και αποχαιρετούν. Το να τα διατηρούμε καθαρά δεν είναι απλώς μια ημερομηνία στο ημερολόγιο, δεν είναι μία οδηγία, είναι ο τρόπος μας να τιμάμε τη δουλειά μας.

Ας μην γιορτάσουμε, λοιπόν, απλώς άλλη μια «Ημέρα υγιεινής των χεριών». Ας δεσμευτούμε ξανά στην ποιότητα του αγγίγματος μας. Γιατί στο τέλος, η πραγματική πρόοδος στη νοσηλευτική δεν βρίσκεται μόνο στα φάρμακα και στα μηχανήματα. Βρίσκεται... στο άγγιγμά μας.

Οι Διευθύνσεις Νοσηλευτικών Υπηρεσιών «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία και καινοτομούν: «Από την ατομική διαχείριση στη συνεργατική κουλτούρα: Μια καινοτόμος παρέμβαση ενίσχυσης της ομαδικότητας σε μία Παθολογική Κλινική του Π.Γ.Ν.Θ. «ΑΧΕΠΑ»

Η σύγχρονη νοσοκομειακή πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από αυξημένες απαιτήσεις, υψηλό φόρτο εργασίας και συνεχή ανάγκη προσαρμογής των επαγγελματιών υγείας και δη των νοσηλευτών σε ένα απαιτητικό και συχνά πιεστικό περιβάλλον. Ιδιαίτερα στις Παθολογικές Κλινικές των Τεταρτοβάθμιων Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων της χώρας, όπου συνυπάρχουν πολυπλοκότητα περιστατικών, αυξημένες ανάγκες νοσηλευτικής φροντίδας και σημαντικές οργανωτικές απαιτήσεις, η ποιότητα της συνεργασίας μεταξύ των νοσηλευτών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα, τόσο για την ασφάλεια των ασθενών, όσο και για τη διατήρηση ενός υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος.

Με γνώμονα τα παραπάνω, και σε συνέχεια του πρώτου Ευρωπαϊκού Προγράμματος του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) για την Ηγεσία στο Νοσηλευτικό Προσωπικό (Γραφείο Π.Ο.Υ. για την Ποιότητα και την Ασφάλεια των Ασθενών, Αθήνα, Ιούνιος 2025), η Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Νοσοκομείου μας, με τη συνδρομή στελεχών του, σχεδίασε και υλοποίησε μια καινοτόμο δράση οργανωσιακής βελτίωσης στη μία Παθολογική Κλινική, με κύριο στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας, της επικοινωνίας, της ομαδικότητας και του αισθήματος του «ανήκειν» μεταξύ των νοσηλευτών. Κίνητρο αποτέλεσαν οι πολυάριθμες παραιτήσεις του τελευταίου εξαμήνου νοσηλευτών που υπηρετούσαν στη συγκεκριμένη κλινική, παρά τις συνεχείς τοποθετήσεις νέου προσωπικού, αλλά και οι συχνές αιτήσεις μετακίνησης σε άλλη κλινική όσων νοσηλευτών παρέμεναν. Η δράση αναπτύχθηκε υπό τον τίτλο «Together We Care», αποτυπώνοντας τη βασική φιλοσοφία της παρέμβασης: ότι η ποιοτική φροντίδα των ασθενών προϋποθέτει μια λειτουργική, υποστηρικτική και συνεκτική νοσηλευτική ομάδα.

Η παρέμβαση βασίστηκε στη φιλοσοφία ότι οι δυσκολίες που βιώνουν οι νοσηλευτές δε σχετίζονται αποκλειστικά με τον αυξημένο φόρτο εργασίας, αλλά συχνά συνδέονται με τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, τη λειτουργία της ομάδας και τη δυνατότητα ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ των μελών της.

Η αρχική αποτύπωση της κατάστασης: Στο πρώτο στάδιο της δράσης δημιουργήθηκε μια μικρή διεπιστημονική ομάδα εργασίας (Think Tank Team - Ομάδα Δεξαμενής Σκέψης), στην οποία συμμετείχαν στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, νοσηλευτές της κλινικής και νοσηλευτές άλλης κλινικής με ενδιαφέρον για τη βελτίωση της οργανωσιακής κουλτούρας και της συνεργασίας. Παράλληλα, στο πλαίσιο της δράσης δημιουργήθηκε λογότυπο του προγράμματος και σχεδιάστηκαν κονκάρδες με το σύνθημα «Together We Care», τις οποίες φόρεσαν τα μέλη της ομάδας. Η συμβολική αυτή κίνηση λειτούργησε ως στοιχείο κοινής ταυτότητας και υπενθύμισης της συλλογικής προσπάθειας, ενισχύοντας το αίσθημα συμμετοχής και ομαδικότητας.

Στο πλαίσιο τακτικών συναντήσεων της ομάδας συζητήθηκαν αρχικά όλα τα διαθέσιμα στοιχεία παραιτήσεων και αιτήσεων μετακίνησης του νοσηλευτικού προσωπικού της κλινικής. Κατόπιν, πραγματοποιήθηκε συστηματική διερεύνηση του εργασιακού κλίματος στην κλινική μέσω διανομής ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων και διενέργειας ατομικών συνεντεύξεων με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις με το σύνολο του νοσηλευτικού προσωπικού της κλινικής. Η διαδικασία αυτή έδωσε τη δυνατότητα στους εργαζομένους να εκφράσουν ελεύθερα τις εμπειρίες, τις δυσκολίες αλλά και τις προσδοκίες τους από το εργασιακό περιβάλλον. Η ομάδα εργασίας ανέλαβε την παρακολούθηση και την εκτέλεση όλων των σταδίων της δράσης, τη σύνθεση των ευρημάτων και τον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων με βάση τις πραγματικές ανάγκες του προσωπικού.

Τα ευρήματα με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων ανάλυσης όπως root cause analysis, branch tree, iceberg analysis, ανέδειξαν ως βασικότερο πρόβλημα την υποστελέχωση και τον υψηλό φόρτο εργασίας, παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά την καθημερινή λειτουργία και δυσχεραίνουν τη συνεργασία. Παράλληλα, διαπιστώθηκε ότι ο τρόπος οργάνωσης της εργασίας με διαχωρισμό ευθυνών ανά θάλαμο συχνά οδηγεί σε κατακερματισμό της ομάδας, περιορίζοντας την αίσθηση συλλογικής ευθύνης και αλληλοϋποστήριξης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε επίσης η διαφοροποίηση στάσεων μεταξύ νεότερων και πιο έμπειρων νοσηλευτών. Οι πιο έμπειροι νοσηλευτές εμφανίζονταν περισσότερο ανθεκτικοί στις δυσκολίες, αξιοποιώντας την εμπειρία, την ψυχραιμία και την οργανωτική τους ικανότητα, ενώ μέρος των νεότερων νοσηλευτών φαινόταν να δυσκολεύεται περισσότερο στη διαχείριση του στρες και των απαιτήσεων του κλινικού περιβάλλοντος.

Παρά τις αναφερόμενες δυσκολίες, ένα ιδιαίτερα θετικό εύρημα ήταν ότι το σύνολο σχεδόν των συμμετεχόντων εξέφρασε κοινή επιθυμία για βελτίωση του εργασιακού κλίματος, της συνεργασίας και της επικοινωνίας.

Επιπλέον, αναδείχθηκε η θετική επίδραση της τοποθέτησης νέας προϊσταμένης της κλινικής, απόφαση που συνέπεσε στο χρονικό διάστημα της δράσης, καθώς οι περισσότεροι νοσηλευτές ανέφεραν βελτίωση στην επικοινωνία, μεγαλύτερη ψυχική ηρεμία και ενίσχυση της συνοχής της ομάδας.

Από την ανάλυση των αιτιών, στις στοχευμένες παρεμβάσεις: Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, σχεδιάστηκε ένα πλέγμα στοχευμένων παρεμβάσεων, προσαρμοσμένων στις πραγματικές ανάγκες της νοσηλευτικής ομάδας της κλινικής. Η διαδικασία αυτή δεν περιορίστηκε μόνο στη θεωρητική ανάλυση των προβλημάτων, αλλά εξελίχθηκε σε μια δυναμική και συμμετοχική προσπάθεια ενεργοποίησης του προσωπικού.

Σημαντικό στοιχείο της παρέμβασης αποτέλεσαν οι τακτικές συναντήσεις της ομάδας (Together We Care meetings), στις οποίες συζητούνταν οι δυσκολίες της καθημερινότητας, καταγράφονταν προβληματισμοί και αναζητούνταν πρακτικές λύσεις μέσα από ανοιχτό διάλογο. Οι συναντήσεις αυτές λειτούργησαν όχι μόνο ως εργαλείο επικοινωνίας, αλλά και ως μηχανισμός ενίσχυσης της εμπιστοσύνης και της συμμετοχικότητας.

Η δράση επικεντρώθηκε σε τρεις βασικούς άξονες:

- βελτίωση της καθημερινής συνεργασίας,
- ενίσχυση της επαγγελματικής υποστήριξης μεταξύ των νοσηλευτών,
- και καλλιέργεια κουλτούρας αναγνώρισης και ομαδικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκαν και σταδιακά εφαρμόζονται:

- σύντομες καθημερινές συναντήσεις συντονισμού πριν την έναρξη της βάρδιας,
- ενίσχυση της αλληλοϋποστήριξης κατά τη διάρκεια της εργασίας,
- δομημένη καθοδήγηση νεότερων νοσηλευτών από πιο έμπειρους συναδέλφους,
- ανάδειξη θετικών παραδειγμάτων συνεργασίας,
- καθώς και δοκιμαστική εφαρμογή περισσότερου συνεργατικών μοντέλων οργάνωσης της νοσηλευτικής φροντίδας.

Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην αξιοποίηση των θετικών «πυρήνων» της ομάδας, δηλαδή των νοσηλευτών που διαθέτουν υψηλή ανθεκτικότητα, επαγγελματισμό και θετική στάση απέναντι στις δυσκολίες. Οι εργαζόμενοι αυτοί μπορούν να λειτουργήσουν ως πρότυπα συμπεριφοράς και να ενισχύσουν τη διάχυση μιας περισσότερο συνεργατικής κουλτούρας στο σύνολο της κλινικής.

Η σημασία της ψυχολογικής ασφάλειας: Ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα της παρέμβασης ήταν ότι, παρά τις δυσκολίες, οι νοσηλευτές αισθάνονταν σε σημαντικό βαθμό ψυχολογικά ασφαλείς να εκφράσουν απόψεις, προβληματισμούς και εμπειρίες. Το στοιχείο αυτό θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και την ενίσχυση της συνεργασίας.

Η ύπαρξη ψυχολογικής ασφάλειας σε συνδυασμό με θετική ηγετική προσέγγιση δημιουργεί ένα γόνιμο έδαφος για την εφαρμογή αλλαγών και τη σταδιακή ενδυνάμωση της ομάδας.

Μια παρέμβαση με ευρύτερη προοπτική: Η συγκεκριμένη δράση δεν περιορίζεται μόνο στη βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας μιας κλινικής. Αποτελεί μια προσπάθεια ανάδειξης της σημασίας της οργανωσιακής κουλτούρας στη Νοσηλευτική Υπηρεσία και της ανάγκης συστηματικής φροντίδας όχι μόνο των ασθενών, αλλά και των ίδιων των νοσηλευτών.

Η επένδυση στην επικοινωνία, στην αναγνώριση, στη συνεργασία και στην ενίσχυση της επαγγελματικής ταυτότητας των νοσηλευτών μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά:

- στη βελτίωση της ποιότητας φροντίδας,
- στην ενίσχυση της επαγγελματικής ικανοποίησης,
- στη μείωση της επαγγελματικής εξουθένωσης,
- αλλά και στη διατήρηση ενός υγιούς και ανθεκτικού εργασιακού περιβάλλοντος.

Η εμπειρία από την εφαρμογή της δράσης αναδεικνύει ότι ακόμη και σε περιβάλλοντα με αυξημένες δυσκολίες, η συστηματική διερεύνηση των αναγκών της ομάδας, η ενεργή συμμετοχή των εργαζομένων και η υποστηρικτική ηγεσία μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς παράγοντες θετικής αλλαγής.

Σε μια εποχή όπου τα συστήματα υγείας δοκιμάζονται καθημερινά, η ενίσχυση της ομαδικότητας και της συνεργατικής κουλτούρας μεταξύ των νοσηλευτών, με ταυτόχρονη υποστήριξη από τη νοσηλευτική ηγεσία, δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα.

Δρ. Παρθενόνη Παντελίδου, BSN, PHNS, MPH, MHCM, PhD,
Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Π.Γ.Ν.Θ. «ΑΧΕΠΑ»

Οι Φοιτητές Νοσηλευτικής «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία...

Αθανάσιος Θεοδωρόπουλος

Δευτεροετής Φοιτητής, Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πατρών: «Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών μέσα από τα μάτια ενός φοιτητή»

Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών καθιερώθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και εορτάζεται κάθε χρόνο στις 12 Μαΐου, ημέρα γέννησης της Florence Nightingale, της μητέρας της σύγχρονης νοσηλευτικής. Αποτελεί μια ημέρα αναγνώρισης και ευγνωμοσύνης για ένα επάγγελμα που στηρίζει αθόρυβα αλλά ουσιαστικά το υγειονομικό σύστημα της χώρας μας. Για εμένα, ως φοιτητή Νοσηλευτικής, η ημέρα αυτή έχει ιδιαίτερη βαρύτητα. Δεν είναι απλώς μια επέτειος· είναι μια αφορμή να αναλογιστώ γιατί επέλεξα αυτό το επάγγελμα, ποιες προκλήσεις θα κληθώ να αντιμετωπίσω στο μέλλον και πώς φαντάζομαι τον εαυτό μου ως νοσηλεύτη.

Όταν ξεκίνησα τις σπουδές μου, είχα μια συγκεκριμένη εικόνα για τη νοσηλευτική και το περιεχόμενο του επαγγέλματος. Με την πάροδο του χρόνου, κατάλαβα ότι η πραγματικότητα είναι πολύ πιο σύνθετη και απαιτητική από ό,τι αρχικά φανταζόμουν, αλλά ταυτόχρονα πολύ πιο σημαντική, καθώς η νοσηλευτική αποτελεί έναν επιστημονικό και επαγγελματικό χώρο με βαθιά ανθρώπινη και κοινωνική αξία. Η νοσηλευτική σήμερα δεν περιορίζεται στην εκτέλεση ιατρικών οδηγιών. Είναι η πρώτη γραμμή επαφής του ασθενούς με το σύστημα υγείας, το χέρι που θα στηρίξει κάποιον σε μια δύσκολη στιγμή, η φωνή που θα υπερασπιστεί τον ασθενή όταν ο ίδιος αδυνατεί να το κάνει. Κατά τη διάρκεια της κλινικής μου άσκησης είδα νοσηλευτές να διαχειρίζονται ταυτόχρονα πολλούς ασθενείς με σοβαρά προβλήματα υγείας, να λαμβάνουν κρίσιμες αποφάσεις μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα και να διατηρούν την ψυχραιμία τους ακόμη και σε ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες.

Παρ' όλα αυτά, θα ήταν ανέντιμο να μιλώ για τη νοσηλευτική αγνοώντας τα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Ως φοιτητής, μέσα από την κλινική μου άσκηση, τα αντιλαμβάνομαι ήδη, γεγονός που προκαλεί έντονο προβληματισμό. Πρώτο και σημαντικότερο ζήτημα είναι η υποστελέχωση. Κατά τη διάρκεια της κλινικής μου άσκησης παρατήρησα ότι ένας νοσηλευτής συχνά αναλαμβάνει μεγαλύτερο αριθμό ασθενών από εκείνον που προβλέπουν τα διεθνή πρότυπα ασφαλούς νοσηλευτικής φροντίδας. Ένα δεύτερο ζήτημα αφορά την αναγνώριση του επαγγέλματος. Η νοσηλευτική παραμένει, δυστυχώς, ένα επάγγελμα που συχνά υποεκτιμάται τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλοί νοσηλευτές που σπούδασαν στην Ελλάδα να αναζητούν καλύτερες συνθήκες εργασίας και επαγγελματικές προοπτικές στο εξωτερικό. Τέλος, προβληματισμό προκαλεί και η σχέση μεταξύ θεωρίας και πράξης. Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου διαπιστώνω

ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, όσα διδασκόμαστε στο πανεπιστήμιο διαφέρουν σημαντικά από αυτά που συναντούμε στην καθημερινή κλινική πρακτική.

Ο λόγος, όμως, που παραμένω προσηλωμένος στον δρόμο της νοσηλευτικής, παρά τους προβληματισμούς μου, είναι η αγάπη που τρέφω για τον κλάδο. Μια αγάπη που βασίζεται στην πεποίθηση ότι η νοσηλευτική έχει ουσιαστικό νόημα και ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει μπορούν να αλλοιωθούν. Βλέπω ήδη σημάδια αυτής της αλλαγής. Η νοσηλευτική επιστήμη εξελίσσεται με ταχύ ρυθμό. Η εξειδίκευση, η νοσηλευτική έρευνα, η εντατική φροντίδα, η παρηγορητική νοσηλευτική και πολλοί ακόμη τομείς αναπτύσσονται διαρκώς και απαιτούν επαγγελματίες με γνώση, κριτική σκέψη και πάθος για συνεχή εξέλιξη. Παράλληλα, η τεχνολογία εισάγει νέα εργαλεία στην παροχή φροντίδας υγείας, ενώ η τεχνητή νοημοσύνη αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην υποστήριξη της λήψης κλινικών αποφάσεων και στην παροχή πιο εξατομικευμένης φροντίδας.

Την ίδια στιγμή, οι κοινωνικές ανάγκες μεταβάλλονται. Οι πληθυσμοί γερνούν, τα χρόνια νοσήματα αυξάνονται και η ψυχική υγεία αναδεικνύεται σε μείζονα προτεραιότητα για τα συστήματα υγείας. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ο νοσηλευτής του αύριο δεν θα είναι απλώς εκτελεστής εντολών, αλλά ενεργός συνεργάτης στη διαχείριση της υγείας, εκπαιδευτής ασθενών και συντονιστής της φροντίδας. Τέλος, παρατηρείται μια διεθνής στροφή προς την αναγνώριση του νοσηλευτικού ρόλου. Οργανισμοί όπως ο ΠΟΥ, το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (ICN) και πολλές εθνικές κυβερνήσεις αντιλαμβάνονται ολοένα και περισσότερο ότι η επένδυση στη νοσηλευτική αποτελεί επένδυση στη δημόσια υγεία. Η Ελλάδα εξακολουθεί να έχει σημαντικό δρόμο να διανύσει, ωστόσο οι προοπτικές ανάπτυξης και ενίσχυσης του κλάδου είναι πλέον περισσότερο ορατές.

Ως φοιτητές και μελλοντικοί νοσηλευτές, δεν είμαστε απλώς θεατές αυτών των αλλαγών· είμαστε οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές τους. Η Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών δεν αποτελεί μόνο μια υπενθύμιση της ιστορίας και της προσφοράς του επαγγέλματός μας, αλλά και έναν φάρο για το μέλλον που καλούμαστε να διαμορφώσουμε. Με εφόδια τη γνώση, την κριτική σκέψη και πάνω απ' όλα, την αγάπη για τον άνθρωπο, είμαστε έτοιμοι να πάρουμε τη σκυτάλη. Όχι μόνο για να στελεχωσουμε το σύστημα υγείας, αλλά για να συμβάλουμε ουσιαστικά στη βελτίωση και τον μετασχηματισμό του.

Κοινωνικές Δράσεις Ε.Ν.Ε.

Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μέσω της Οικογένειας, του Σχολείου, της Κοινότητας: «Οι Νοσηλευτές εκπαιδεύουν... οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί και οι πολίτες ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ»

Οι Νοσηλευτές συνεχίζουν να εκπαιδεύουν τον μαθητικό πληθυσμό, τους εκπαιδευτικούς και τους πολίτες για να ΣΩΖΟΥΝ ΖΩΕΣ..., υλοποιώντας τα πανελλαδικά εθελοντικά Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας, της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στο 130 Δημοτικό Σχολείο Πειραιά, στο 1ο ΕΠΑΛ Καλύμνου, στην 9η Ανθοέκθεση Δήμου Σκύδρας, στην Εταιρεία ΕΣΚΚΟΡΜ, στο 77ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης, στο 97ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης, στον Α.Ο. Χρυσούπολης, στο 15ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών και στην ΑΜΚΕ «ΕΡΕΙΣΜΑ».

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συχαίρει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την συνεργασία, καθώς και όλους τους εκπαιδευόμενους για τη συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Επιπλέον συχαίρει τα μέλη της κ. Γεωργία Ζωγράφου, κ. Νίκη Γεωργακοπούλου, κ. Ευλαμπία Στρογγύλη, κ. Μαρία Χρήστου, κ. Νίκη Ποζίδου, κ. Αποστολία Καραϊσκού, κ. Άννα Καρασαββίδου, κ. Στεφανία Σταμούλη, κ. Βασίλειο Σταυρόπουλο και κ. Ευστράτιο Μαλλιωτάκη, τόσο για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος, όσο και για την προβολή του νοσηλευτικού επαγγέλματος στο κοινωνικό σύνολο.

